

4ⁿ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ
ΕΚΔΗΛΩΣΗ
Ε.Ε. ΑΣΠΕΥΙ

8^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Αναπτυξιακής & Συμπεριφορικής Παιδιατρικής

8-9 Νοεμβρίου 2019

Royal Olympic

Αθνασίου Διάκου 28, Στύλοι Ολυμπίου Διός

Αθήνα

Διοργάνωση:

Ελληνική Εταιρεία Αναπτυξιακής - Συμπεριφορικής
Παιδιατρικής & Εφηβικής Υγείας - Ιατρικής (Ε.Ε. ΑΣΠΕΥΙ)

Με την Επιστημονική Υποστήριξη:

Α' Παιδιατρική Κλινική Ιατρικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α.
Νοσοκομείο Παιδων «Η Αγία Σοφία»

Μονάδα Αναπτυξιακής
& Συμπεριφορικής Παιδιατρικής
Ειδικό Κέντρο Αναπτυξιακής Ιατρικής

Με την Επιστημονική Συνεργασία:

Ελληνικό Κολέγιο Παιδιάτρων

Ινστιτούτο Βιολογίας & Ιατρικής του Στρες

Ελληνική Εταιρεία Μελέτης της ΔΕΠΥ

Ελληνική Εταιρεία Ιατρικής Γενετικής

Ελληνική Εταιρεία Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης
Παιδιών & Εφήβων με Προβλήματα Συμπεριφοράς

Ελληνική Εταιρεία Περιγεννητικής Ιατρικής

Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Υγείας
Μτέρας Παιδιού και Ιατρικής Ακρίβειας

Υπό την Αιγίδα:

Ιατρική Σχολή Εθνικού & Καποδιστριακού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Το Συνέδριο
αξιολογείται με **δεκαέξι (16) Μόρια**
Συνεχιζόμενης Ιατρικής Εκπαίδευσης
(CME-CPD Credits)
από τον Πανελλήνιο Ιατρικό Σύλλογο

Οργάνωση - Γραμματεία:

free spirit
Getting you there!
www.free-spirit.gr

Τελικό Πρόγραμμα

Περιεχόμενα

Χαιρετισμός	3
Επιτροπές	4
Επιστημονικό Πρόγραμμα	
Παρασκευή, 8 Νοεμβρίου 2019	5
Σάββατο, 9 Νοεμβρίου 2019	8
Ευρετήριο Προέδρων - Ομιλητών	11
Περιλήψεις Ελεύθερων Ανακοινώσεων	14
Γενικές Πληροφορίες	24
Ευχαριστίες	27

Χαιρετισμός

Αγαπητοί Συνάδελφοι και Φίλοι,

Με μεγάλη χαρά σας καλωσορίζουμε στο **8^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Αναπτυξιακής & Συμπεριφορικής Παιδιατρικής** της «Ελληνικής Εταιρείας Αναπτυξιακής - Συμπεριφορικής Παιδιατρικής και Εφηβικής Υγείας - Ιατρικής». Το συνέδριο, περιλαμβάνει όπως κάθε χρόνο, επίκαιρες επιστημονικές διαλέξεις, στρογγυλές τράπεζες, κλινικά φροντιστήρια και παρουσιάσεις ερευνητικών εργασιών στο πεδίο της Ανάπτυξης και Συμπεριφοράς του Παιδιού και του Εφήβου.

Στο φετινό συνέδριο δίνεται έμφαση στην παρουσίαση και οριοθέτηση του γνωστικού πεδίου της Αναπτυξιακής και Συμπεριφορικής Παιδιατρικής, όπως αυτό έχει διαμορφωθεί και εξελίσσεται μέσα από τις σύγχρονες ανάγκες και προκλήσεις. Παρουσιάζονται επίσης κλινικά θεματικά πεδία της Αναπτυξιακής Παιδιατρικής όπως τα αναπτυξιακά και συμπεριφορικά χαρακτηριστικά των παιδιών με γενετικά και χρόνια νοσήματα.

Όπως κάθε χρόνο, το συνέδριο δίνει ιδιαίτερο χώρο στα θέματα των πρόωπων και των μικρών νεογνών, την αναπτυξιακή παρακολούθησή τους και τους κινδύνους που σχετίζονται με τις καταστάσεις αυτές. Η «Ελληνική Εταιρεία Περιγεννητικής Ιατρικής» συμβόλησε φέτος στη διεπιστημονική παρουσίαση και συζήτηση των θεμάτων περιγεννητικής υγείας και νευροαναπτυξιακής έκβασης.

Οι ειδικές θεραπευτικές παρεμβάσεις στη Διαταραχή στο Φάσμα του Αυτισμού, η παιδική κακοποίηση και παραμέληση, η γονεϊκότητα, η γνωσιακή ανάπτυξη και η μάθηση αποτελούν ειδικές επιμέρους ενότητες οι οποίες θα συζητηθούν στα αντίστοιχα στρογγυλά τραπέζια, ενώ οι κεντρικές ομιλίες εστιάζουν στην κατανόηση των νευροβιολογικών μηχανισμών που σχετίζονται με τη νευροανάπτυξη, όπως η επίδραση της μητρικής παχυσαρκίας και του διαβήτη κύησης, το σύστημα στρες και ομοιβής στον εγκέφαλο και οι φαινότυποι των νευρομεταβολικών νοσημάτων.

Στο φετινό συνέδριο, ο προσκεκλημένος ομιλητής Prof A. Stringaris, Chief Mood Brain and Development Unit, Emotion and Development Branch, National Institute of Mental Health, Bethesda MD, USA θα παρουσιάσει την κεντρική ομιλία του με θέμα την «υπολογιστική επανάσταση» στην Παιδιατρική και θα πραγματοποιήσει κλινικό φροντιστήριο για την ευερεθιστότητα στα παιδιά και τους εφήβους.

Η παρουσία και η ενεργή συμμετοχή σας θα συμβάλει ουσιαστικά στην εκπλήρωση των στόχων του 8^{ου} Συνεδρίου μας!

Με συναδελφικούς χαιρετισμούς,

Ομ. Καθηγητής Γ. Π. Χρούσος

Πρόεδρος Ε.Ε. ΑΣΠΕΥΙ

Διευθυντής Ερευνητικού Πανεπιστημιακού Ινστιτούτου
Υγείας Μητέρας - Παιδιού

Καθηγήτρια Χ. Κανακά-Gantenbein

Διευθύντρια Α΄ Παιδιατρικής Κλινικής ΕΚΠΑ,
Νοσοκομείο Παιδών «Η Αγία Σοφία»

Αναπλ. Καθηγήτρια Νένν Περβανίδου

Αντιπρόεδρος Ε.Ε. ΑΣΠΕΥΙ

Υπεύθυνη Μονάδας Αναπτυξιακής & Συμπεριφορικής Παιδιατρικής, Α΄ Παιδιατρικής Κλινικής ΕΚΠΑ,
Νοσοκομείο Παιδών «Η Αγία Σοφία»

Επιτροπές

Πρόεδροι: Χρούσος Γ.Π.
Κανακά-Gantenbein X.

Αντιπρόεδρος: Περβανίδου Ν.

Μέλη: Κλημεντοπούλου Α.
Κόρπα Τ.

Επιστημονική Επιτροπή

Αγγέλη Ε	Κλημεντοπούλου Α.	Πονς Ρ.
Αγουρόπουλος Α.	Κολαΐτης Γ.	Σιαχανίδου Τ.
Αλευριάδου Α.	Κόρπα Τ.	Σκαλούμπακας Χ.
Ανατολίου Φ.	Μακρής Γ.	Σκεντέρης Ν.
Αναγνωστόπουλος Δ.	Μαλαμίτση-Puchner Α.	Σολδάτου Α.
Ανεσιάδου Σ.	Μίχος Α.	Σπούλου Β.
Αντωνοπούλου Ε.	Μπακοπούλου Φ.	Τσίτσικα Α.
Αντωνιάδου Ι.	Μπότσης Π	Τσολιά Μ.
Βαλαβάνη Ε.	Μπούτσικου Θ.	Φαρμακοπούλου Ν.
Βουτετάκης Α.	Μηρίανα Δ.	Φρυσίρα Ε.
Δασκαλάκης Γ.	Ντινόπουλος Α	Χαρμανδάρη Ε.
Ελευθεριάδη Α.	Ξενοπούλου Δ.	Χατζηδόκη Π.
Ελευθεριάδης Μ.	Παπαγεωργίου Χ.	Χουλιάρης Γ.
Ζαφειρίου Δ.	Παπανικολάου Α.	Χρούσος Γ.Π.
Κανακά-Gantenbein X.	Παπαευαγγέλου Β.	Ψαλτοπούλου Θ.
Καρακώστα Β	Πεχλιβανίδης Α.	Stringaris Α.
Καραντάνη Ελένη	Περβανίδου Ν.	
Καρδαράς Π.	Πετροπούλου Α.Κ.	
Κατάμης Α.	Πουλάκη Κ.	

Οργανωτική Επιτροπή

Κανακά-Gantenbein X.	Μπαστάκη Δ.	Χρούσος Γ.Π.
Κλημεντοπούλου Α.	Περβανίδου Ν.	
Κόρπα Τ.	Σιαχανίδου Τ.	

Με την επιστημονική συνεργασία

Ελληνικό Κολλήγιο Παιδιάτρων

Ελληνική Εταιρεία Ιατρικής Γενετικής

Ινστιτούτο Βιολογίας
& Ιατρικής του Στρες

Ελληνική Εταιρεία Ψυχοκοινωνικής
Υποστήριξης Παιδιών & Εφήβων
με Προβλήματα Συμπεριφοράς

Ελληνική Εταιρεία Μελέτης της ΔΕΠΥ

Ελληνική Εταιρεία Περιγεννητικής Ιατρικής

Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Υγείας
Μητέρας Παιδιού και Ιατρικής Ακριβείας

Επιστημονικό Πρόγραμμα

Παρασκευή, 8 Νοεμβρίου 2019

08.00 - 09.00 **Εγγραφές**

09.00 - 09.15 **Χαιρετισμοί**

Χ. Κανακά-Gantenbein, Καθηγήτρια - Διευθύντρια Α΄ Παιδιατρικής Κλινικής ΕΚΠΑ
Γ.Π. Χρούσος, Ομ. Καθηγητής Παιδιατρικής & Ενδοκρινολογίας ΕΚΠΑ,
Πρόεδρος Ε. Ε. ΑΣΠΕΥΙ

Χ. Παπαγεωργίου, Καθηγητής Ψυχιατρικής ΕΚΠΑ, Α΄ Ψυχιατρική Κλινική ΕΚΠΑ
Ν. Περβανίδου, Αντιπρόεδρος Ε. Ε. ΑΣΠΕΥΙ, Αναπλ. Καθηγήτρια Αναπτυξιακής & Συμπεριφορικής Παιδιατρικής, Α΄ Παιδιατρική Κλινική ΕΚΠΑ

09.15 - 09.45 **Εναρκτήρια Ομιλία**

Προεδρείο: **Γ.Π. Χρούσος, Τ. Σιαχανίδου**

- Η επίδραση της μητρικής παχυσαρκίας και του διαβήτη κύησης στη νευροανάπτυξη,
Χ. Κανακά-Gantenbein

09.45 - 11.15 **Στρογγυλό Τραπέζι Ελληνικής Εταιρείας Περιγεννητικής Ιατρικής**

Περιγεννητική υγεία και νευροαναπτυξιακή έκβαση

Προεδρείο: **Π. Αντσακλής, Α. Γεωργιάδης**

- Εμβρυϊκή υπολειπόμενη αύξηση: στοχεύοντας στη βέλτιστη έκβαση,
Μ. Ελευθεριάδης
- Εξαιρετικά μικρά πρόωπα: νευροαναπτυξιακή έκβαση και κατευθυντήριες οδηγίες παρακολούθησης, **Α. Χαρίτου**
- Προβληματισμοί σχετικά με τη χορήγηση κορτικοειδών στην κύηση,
Γ. Δασκαλάκης
- Πρώιμες παρεμβάσεις στη Μονάδα Εντατικής Νοσηλείας Νεογνών,
Φ. Ανατολίδου - Α. Καρκάνη

11.15 - 11.45 **Διάλειμμα - Καφές**

11.45 - 13.15 **Στρογγυλό Τραπέζι**

Κακοποίηση και παραμέληση του παιδιού

Προεδρείο: **Ν. Σκεντέρης, Δ. Αναγνωστόπουλος**

- Τραύμα και ψυχιατρική νοσηρότητα στην παιδική και την ενήλικη ζωή, **Γ. Κοθαΐτης**
- Κακοποίηση του παιδιού: από την υποψία στη διάγνωση, **Α. Σολδάτου**
- Η νομική ευθύνη των κλινικών, **Η. Κουτσούκου**
- Εναλλακτικές μορφές κοινωνικής προστασίας: αναδοχή - μια συνταγή επιτυχίας,
Ν. Φαρμακοπούλου

Επιστημονικό Πρόγραμμα

Παρασκευή, 8 Νοεμβρίου 2019

13.15 - 14.30

Στρογγυλό Τραπέζι

Ειδικές θεραπευτικές παρεμβάσεις στη Διαταραχή στο Φάσμα του Αυτισμού (ΔΦΑ)

Προεδρείο: **Π. Μπότσης, Α. Μίχος**

- Ιατρική χρήση Κάνναβης: μηχανισμοί, ενδείξεις και ηθικά διλήμματα, **Ε. Αγγέλη**
- Εισπνεόμενη Ωκυτοκίνη: παρόν και μέλλον, **Γ. Μακρής**
- Τι θεραπεύουν οι ειδικές δίαιτες και τα συμπληρώματα διατροφής, **Α. Πετρόπουλος**

14.30 - 15.30

Μεσημβρινή Διακοπή

15.30 - 17.00

Στρογγυλό Τραπέζι

Γνωστικά, συναισθηματικά και συμπεριφορικά προβλήματα σε παιδιά με χρόνια νοσήματα: αναπτυξιακή παρακολούθηση και φροντίδα

Προεδρείο: **Ε. Ρώμα, Φ. Μπακοπούλου**

- Κακοήθειες, **Α. Κλημεντοπούλου**
- Φλεγμονώδεις νόσοι του εντέρου - Κοιλιοκάκη, **Ε. Βαθαβάνη**
- Επιληψία, **Α. Πρασούλη**
- Διαβήτης, **Δ. Μπαστάκη**

17.00 - 17.30

Διάλεξη

Προεδρείο: **Ρ.-Μ. Πονς, Α. Λυκοπούλου**

- Νευρομεταβολικά νοσήματα με φαινότυπο Διαταραχής στο Φάσμα του Αυτισμού, **Α. Ντινόπουλος**

17.30 - 18.00

Διάλειμμα - Καφές

18.00 - 20.00

Κλινική Γενετική και Αναπτυξιακή Παιδιατρική

Α. Διάλεξη

Προεδρείο: **Χ. Κανακά-Gantenbein, Ν. Ιακωβίδου**

- Γενετικές και επιγενετικές επιδράσεις στο έμβρυο, **Ε. Φρουσίρα**

Β. Κλινικό Φροντιστήριο

Νευροαναπτυξιακοί φαινότυποι παιδιών με γενετικά προβλήματα παρακολούθηση της υγείας και ανάπτυξης

Προεδρείο: **Ε. Φρουσίρα, Ν. Περβανίδου**

- Τρισωμία 21 - Σύνδρομο Down, **Β. Καρακώστα**
- Σύνδρομο Prader - Willi, **Θ. Ξενοπούλου**
- Σύνδρομο Williams, **Ε. Τσούτσου**
- Σύνδρομο Εύθραυστου Χ, **Α. Φρυγανιάς**

Επιστημονικό Πρόγραμμα

Παρασκευή, 8 Νοεμβρίου 2019

20.00 - 21.00

Forum Νέων Ομιλητών

Προεδρείο: **Ι. Παπασωτηρίου, Α. Μπαλάσκα**

ΕΑ01 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ (CASE STUDY) ΑΝΑΔΟΧΗΣ ΚΑΙ ΥΙΟΘΕΣΙΑΣ ΔΥΟ ΑΔΕΛΦΩΝ: ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΛΑΣΗ ΣΤΟΝ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟ

Ιγνατία Φαρμακοπούλου

Δρ.,(ΜΑ, PhD, Post doc) Κοινωνική Λειτουργός, Γ.Ν.Παίδων «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ», Παιδοψυχιατρική Πανεπιστημιακή Κλινική Ε.Κ.Π.Α., Εκλεγμένη Επίκουρη Καθηγήτρια Κοινωνικής Εργασίας, Πανεπιστήμιο Πατρών

ΕΑ02 Η ΣΧΕΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΣΙΤΙΣΗΣ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΚΑΙ ΧΩΡΙΣ ΔΑΕ, ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΗΛΙΚΙΩΝ ΑΠΟ 3-7 ΕΤΩΝ ΣΕ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ.

Αθανασία Φοφίκου¹, Ιωάννης Γκογκας²

¹ Εργοθεραπεύτρια

² Λογοθεραπευτής

ΕΑ03 ΕΚΔΗΛΟΥΜΕΝΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

Όλγα Νικολάου

Ψυχολόγος, Διδάκτωρ Σχολικής Ψυχολογίας ΕΚΠΑ

ΕΑ04 ΜΙΚΡΟΕΛΜΕΙΜΜΑ 1p36 ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΣΤΟ ΦΑΣΜΑ ΤΟΥ ΑΥΤΙΣΜΟΥ: ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Άννα Ελευθεριάδη, Ελένη Αγγέλη, Roser Pons, Νένη Περβανίδου

Μονάδα Αναπτυξιακής & Συμπεριφορικής Παιδιατρικής Α΄ Παιδιατρικής Κλινικής ΕΚΠΑ, Νοσοκομείο Παίδων «Η Αγία Σοφία»

ΕΑ05 ΟΙ ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ ΣΤΗ ΣΥΖΥΓΙΚΗ ΖΩΗ ΜΙΑΣ ΝΕΑΡΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΨΥΧΟΔΥΝΑΜΙΚΗΣ ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΟΥ ΨΥΧΙΚΟΥ ΔΕΣΜΟΥ

Πήλιος - Δημήτρης Σταύρου

Clinical Psychologist, European Doctorate of University Paris Descartes-Sorbonne (France) and University of Lund (Sweden), Teaching staff, Department of Psychology, University of Athens, Greece, Partner/ Researcher, Laboratory of Clinical Psychology, Psychopathology, and Psychoanalysis (PCPP), University Paris Descartes - Sorbonne, Paris, France

Επιστημονικό Πρόγραμμα

Σάββατο, 9 Νοεμβρίου 2019

08.30 - 09.15

Forum Νέων Ομιλητών

Προεδρείο: **Α. Αγουρόπουλος, Δ. Μπριάντα**

ΕΑ06

ΕΦΗΒΟΣ ΣΤΟ ΦΑΣΜΑ ΤΟΥ ΑΥΤΙΣΜΟΥ ΜΕ ΑΝΗΣΥΧΙΑ ΚΑΙ ΑΠΩΛΕΙΑ ΒΑΡΟΥΣ

Σοφία Γεντισαρίδη, Ελένη Θεοδώρου, Κυριακή Βελλαή, Νεφέλη Παπαγεωργίου, Θεώνη Πετροπούλου, Νένι Περβανίδου

Α' Παιδιατρική Κλινική Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ, Νοσοκομείο Παιδων «Η Αγία Σοφία», Αθήνα

ΕΑ07

ΕΦ ΤΡΑΙΝ: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΝΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΤΕΛΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΜΕ ΔΕΠΥ

Τερψιχόρη Κόρρα¹, Χρήστος Σκαλούμπakas¹, Ματθαίος Κάτσουνας¹, Πηνελόπη Παπαδοπούλου¹, Φωτεινή Λύτρα¹, Σταυρούλα Καραγιάννη¹, Νένι Περβανίδου²

¹ Παιδοψυχιατρική Κλινική Νοσοκομείο Παιδων «Π. & Α. Κυριακού»

² Μονάδα Αναπτυξιακής & Συμπεριφορικής Παιδιατρικής, Α' Παιδιατρική Κλινική Ε.Κ.Π.Α., Νοσοκομείο Παιδων «Η Αγία Σοφία»

ΕΑ08

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΔΥΣΚΟΛΙΩΝ

Θοδωρής Αργυρόπουλος¹, Αμαλία Υφαντή²

¹ Νοσηλεύτης Msc, PhD©, Απόφοιτος ΑΣΠΑΙΤΕ, Αναπλ. Προϊστάμενος - Νευρολογική Κλινική Γ.Ν. «Παιδων Πεντέλης»

² Νοσηλεύτρια Msc, Αναπλ. Προϊσταμένη - Χειρουργική Κλινική Γ.Ν. Παιδων «Π. και Α. Κυριακού»

09.15 - 09.45

Διάλεξη

Προεδρείο: **Χ. Παπαγεωργίου, Α. Μαθαμίτση-Puchner**

Το σύστημα στρες και αμοιβής στις Νευροαναπτυξιακές Διαταραχές, **Γ.Π. Χρούσος**

09.45 - 11.00

Στρογγυλό Τραπέζι

Η εξειδίκευση και το γνωστικό αντικείμενο της Αναπτυξιακής Παιδιατρικής
Προεδρείο: **Ε. Αντωνοπούλου, Γ. Αναστασιάδης**

- Η Αναπτυξιακή Παιδιατρική στην Ελλάδα: ιστορία και περίγραμμα, **Ι. Αντωνιάδου**
- Ευρωπαϊκά Προγράμματα Εξειδίκευσης και Εκπαίδευσης στην Αναπτυξιακή Παιδιατρική, **Α. Νικολάου-Παπαναγιώτου**
- Η Αναπτυξιακή & Συμπεριφορική Παιδιατρική: ύλη και εκπαιδευτικό πρόγραμμα, **Ν. Περβανίδου**

11.00 - 11.30

Διάλειμμα - Καφές

Επιστημονικό Πρόγραμμα

Σάββατο, 9 Νοεμβρίου 2019

11.30 - 12.30

Κεντρική Ομιλία Προσκεκλημένου Ομιλητή

Προεδρείο: **Χ. Κανακά-Gantenbein, Ν. Περβανίδου**

- Promise and Challenges of the Computational Revolution in Pediatric Medicine (Εμείς και οι έξυπνες μηχανές: η υπολογιστική επανάσταση και οι συνέπειές της στην Παιδιατρική), **Α. Stringaris**

12.30 - 12.45

Ανακήρυξη του Prof Α. Stringaris ως Επίτιμο Μέλος της Ε.Ε. ΑΣΠΕΥΙ - Αναπτυξιακής και Συμπεριφορικής Παιδιατρικής

12.45 - 14.00

Στρογγυλό Τραπέζι

Οι διαφορές του φύλου στα άτομα με Νευροαναπτυξιακές Διαταραχές (ΝΑΔ)

Προεδρείο: **Ε. Χαρμανδάρη, Λ. Θωμαΐδου**

- Διαφορές του φύλου στον εγκέφαλο ατόμων με ΝΑΔ, **Χ. Δάλλα**
- Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής - Υπερκινητικότητας και διαφορές του φύλου, **Τ. Κόρπα**
- Διαταραχή στο Φάσμα του Αυτισμού και διαφορές του φύλου, **Κ. Παπανικολάου**

14.00 - 15.00

Μεσημβρινή Διακοπή

15.00 - 16.30

Στρογγυλό Τραπέζι

Γονεϊκότητα

Προεδρείο: **Θ. Ψαλτοπούλου, Α. Βούρδας**

- Η βιολογία του γονεϊκού εγκεφάλου, **Ν. Περβανίδου**
- Προγράμματα εκπαίδευσης γονέων για παιδιά με ΔΕΠΥ, **Ι. Γιαννοπούλου**
- Μονογονεϊκές οικογένειες παιδιών με Νευροαναπτυξιακές Διαταραχές, **Ε. Καραντανά**
- Γονεϊκή τυπολογία και παιδική παχυσαρκία, **Ε. Χατζηδάκη**

16.30 - 18.00

Στρογγυλό Τραπέζι

Γνωσιακή ανάπτυξη και μάθηση

Προεδρείο: **Χ. Μπακούλα, Σ. Παπαδάκου**

- Η Νευροβιολογία της Δυσλεξίας, **Ε. Παπαδημητρίου**
- Η συμβολή του WISC-V στην αξιολόγηση των Ειδικών Μαθησιακών Διαταραχών, **Ν. Μόσχος**
- Ενδείξεις και έγκαιρη διάγνωση Ειδικών Μαθησιακών Δυσκολιών, **Σ. Ανεσιάδου**
- Η μουσική ως θεραπευτικό μέσο για παιδιά με Διαταραχή στο Φάσμα του Αυτισμού στο Ειδικό Σχολείο, **Α. Φραγκούλη**

18.00 - 18.30

Διάλειμμα - Καφές

18.30 - 19.30

Κληνικό Φροντιστήριο

Προεδρείο: **Ν. Περβανίδου, Τ. Κόρπα**

- Ευερεθιστότητα στα παιδιά και στους εφήβους, **Α. Stringaris**

Επιστημονικό Πρόγραμμα

Σάββατο, 9 Νοεμβρίου 2019

19.30 - 20.30

Forum Νέων Ομιλητών

Προεδρείο: **Θ. Μπούτσικου, Α. Τσίτσικα**

ΕΑ09 ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΨΥΧΟΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ "SUPER SKILLS FOR LIFE" ΣΕ ΚΛΙΝΙΚΟ ΠΑΙΔΙΚΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ

Άννα Τσουρδίνη¹, Ιωάννης Σύρος², Μαρία Κώνστα², Ξένια Αναστασίου-Χατζηχαρλάμους¹

¹ Πρόγραμμα Ψυχολογίας, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας

² Παιδοψυχιατρικό τμήμα, ΚΨΥ Δήμου Αθηναίων, ΓΝΝΘΑ «Η Σωτηρία».

ΕΑ10 ΚΟΡΤΙΖΟΛΗ ΚΑΙ Α-ΑΜΥΛΑΣΗ ΣΙΕΛΟΥ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΝΕΥΡΟΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ: ΚΙΡΚΑΔΙΟΣ ΡΥΘΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ ΣΕ ΔΟΚΙΜΑΣΙΕΣ ΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

Σοφία Ανεσιδάου¹, Γεράσιμος Μακρής¹, Μαρία Μίχου¹, Παρασκευή Μπαλή¹, Ιωάννης Παπασωτηρίου², Φιλία Αποστολάκου², Παναγιώτα Κορκολιάκου³, Χαράλαμπος Παπαγεωργίου⁴, Γεώργιος Χρούσος¹, Νένν Περβανίδου¹

¹ Εργαστήριο Αναπτυξιακής Ψυχολογίας & Έρευνας του Στρες, Μονάδα Αναπτυξιακής & Συμπεριφορικής Παιδιατρικής, Α' Παιδιατρική Κλινική, Ιατρική Σχολή, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Νοσοκομείο Παιδων «Η Αγία Σοφία»

² Τμήμα Κλινικής Βιοχημείας, Νοσοκομείο Παιδων «Η Αγία Σοφία»

³ Β' Ψυχιατρική Κλινική, Ιατρική Σχολή, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, «Αττικό» Νοσοκομείο

⁴ Α' Ψυχιατρική Κλινική, Ιατρική Σχολή, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, «Αιγινήτειο» Νοσοκομείο

ΕΑ11 ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΠΑΧΥΣΑΡΚΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ 6-11 ΕΤΩΝ

Νεκτορία Πολυχρονάκη¹, Ευτυχία Μαρκοπούλου², Παρασκευή Χατζηδάκη¹, Μαίρη Γιαννακούλια², Νένν Περβανίδου¹

¹ Ιατρείο Παιδικής Παχυσαρκίας, Μονάδα Αναπτυξιακής και Συμπεριφορικής Παιδιατρικής, Α' Παιδιατρική Πανεπιστημιακή Κλινική ΕΚΠΑ «Η Αγία Σοφία»

² Τμήμα Επιστήμης Διατροφής και Διατροφής, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

ΕΑ12 ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ EF-TRAIN ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΔΕΠΥ ΚΑΙ ΔΑΦ

Πινελόπη Παπαδοπούλου¹, Τερψιχόρη Κόρρα², Χρήστος Σκαλούμπakas², Νένν Περβανίδου³, Γεράσιμος Κοβαίτης¹, Κατερίνα Παπανικολάου¹

¹ Παιδοψυχιατρική Κλινική Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ, Νοσοκομείο Παιδων «Η Αγία Σοφία»

² Παιδοψυχιατρικό Τμήμα, Νοσοκομείο Παιδων «Π. & Α. Κυριακού»

³ Α' Παιδιατρική Κλινική Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ, Νοσοκομείο Παιδων «Η Αγία Σοφία»

ΕΑ13 ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ: ΣΧΕΤΙΖΟΜΕΝΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΣΕ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΕΙΓΜΑ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΕΦΗΒΩΝ

Νένν Περβανίδου¹, Γεράσιμος Μακρής¹, Ηλίας Μπουζιος², Γεώργιος Χρούσος², Ελευθερία Ρώμα², Γιώργος Χουλιάρας²

¹ Μονάδα Αναπτυξιακής & Συμπεριφορικής Παιδιατρικής, Α' Παιδιατρική Κλινική, Ιατρική Σχολή, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Νοσοκομείο Παιδων «Η Αγία Σοφία».

² Α' Παιδιατρική Κλινική, Ιατρική Σχολή, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Νοσοκομείο Παιδων «Η Αγία Σοφία».

Ευρετήριο Προέδρων - Ομιλητών

Stringaris Argyris

MD, PhD, FRCPsych, Chief Mood Brain and Development Unit, National Institute of Mental Health, Professor of Psychiatry, Georgetown University, USA

Αγγέλη Ελένη

MD, MSc, PhD, Παιδίατρος - Αναπτυξιακή Παιδίατρος, Επιστημονική Συνεργάτης Μονάδας Αναπτυξιακής & Συμπεριφορικής Παιδιατρικής Α΄ Παιδιατρικής Κλινικής Ιατρικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α., Νοσοκομείο Παιδών «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ»

Αγουρόπουλος Ανδρέας

Επίκουρος Καθηγητής Παιδοδοντιατρικής, Οδοντιατρική Σχολή Ε.Κ.Π.Α.

Αναγνωστόπουλος Δημήτριος

Καθηγητής Παιδοψυχιατρικής Ε.Κ.Π.Α.

Αναστασιάδης Γεώργιος

Παιδίατρος, τ. Διευθυντής Α΄ Παιδιατρικής Κλινικής, Νοσοκομείο Παιδών «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ»

Ανατολίτου Φανή

Παιδίατρος - Νεογνολόγος, Διευθύντρια ΕΣΥ, ΜΕΝ Νεογνών, Νοσοκομείο Παιδών «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ»

Ανεσιάδου Σοφία

Εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής PhD cand., Α΄ Παιδιατρική Κλινική Ιατρικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α., Μονάδα Αναπτυξιακής και Συμπεριφορικής Παιδιατρικής

Αντακλής Πάνος

Μαιευτήρας - Γυναικολόγος, Διδάκτωρ Ε.Κ.Π.Α.

Αντωνιάδου Ιωάννα

Αναπτυξιακή Παιδίατρος, Διευθύντρια Κοινωνικής και Αναπτυξιακής Παιδιατρικής, Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού

Αντωνοπούλου Ελένη

Παιδίατρος-Αναπτυξιολόγος, τ. Διευθύντρια Ε.Σ.Υ., Γ΄ Παιδιατρική Κλινική Ε.Κ.Π.Α., Π.Γ.Ν. «ΑΤΤΙΚΟΝ»

Βαθαβάνη Ελένη

Παιδίατρος - Αναπτυξιολόγος, Επιστημονικός Συνεργάτης Μονάδας Αναπτυξιακής και Συμπεριφορικής Παιδιατρικής, Α΄ Παιδιατρική Κλινική Ε.Κ.Π.Α., Νοσοκομείο Παιδών «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ», Επιστημονικός Συνεργάτης ΕΛΕΠΑΠ Αγρινίου

Βούρδας Απόστολος

MRCPsych CCST, Ψυχίατρος Παιδιού και Εφήβου Διδάκτωρ Ιατρικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α., π. Αντιπρόεδρος Ελληνικής Ψυχιατροδικαστικής Εταιρείας

Γεωργιάδης Αρσένιος

Χειρουργός Παιδών, Διευθυντής Παιδοχειρουργικής Κλινικής, ΙΑΣΩ Παιδών

Γιαννοπούλου Ιωάννα

Επικ. Καθηγήτρια Παιδοψυχιατρικής, Β΄ Ψυχιατρική Κλινική ΕΚΠΑ, Π.Γ.Ν. «ΑΤΤΙΚΟΝ»

Δάλλα Χριστίνα

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Φαρμακολογίας, Ιατρική Σχολή Ε.Κ.Π.Α., Πρόεδρος Ελληνικής Εταιρείας για τις Νευροεπιστήμες, Αντιπρόεδρος Mediterranean Neuroscience Society

Δασκαλάκης Γεώργιος

Αναπληρωτής Καθηγητής Μαιευτικής - Γυναικολογίας - Εμβρυομητρικής Ιατρικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α., Γ.Ν.Α. «ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ», Πρόεδρος Ελληνικής Εταιρείας Περιγεννητικής Ιατρικής

Ελευθεριάδης Μακάριος

Επίκουρος Καθηγητής Μαιευτικής - Γυναικολογίας - Εμβρυομητρικής Ιατρικής, Β΄ Μαιευτική Γυναικολογική Κλινική Ιατρικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α., Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο «ΑΡΕΤΑΙΕΙΟ»

Θωμαΐδου Λωρέττα

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Αναπτυξιακής Παιδιατρικής, Β΄ Παιδιατρική Κλινική, Ιατρική Σχολή Ε.Κ.Π.Α., Νοσοκομείο Παιδών «Π. & Α. ΚΥΡΙΑΚΟΥ»

Ιακωβίδου Νικολέττα

MD, PhD, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Παιδιατρικής - Νεογνολογίας, Διευθύντρια Νεογνολογικής Κλινικής Ιατρικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α., Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο «ΑΡΕΤΑΙΕΙΟ», Διευθύντρια ΠΜΣ «Αναζωογόνηση», Ιατρική Σχολή Ε.Κ.Π.Α.

Κανακά-Gantenbein Χριστίνα

Καθηγήτρια - Διευθύντρια Α΄ Παιδιατρικής Κλινικής Ιατρικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α., Νοσοκομείο Παιδών «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ»

Καρακώστα Βαία

Παιδίατρος Αναπτυξιολόγος, Στρατιωτικός Ιατρός, Επιμελήτρια Παιδιατρικού Τμήματος 251 Γενικού Νοσοκομείου Αεροπορίας

Καραντάνα Ελένη

Αναπτυξιακός - Παιδίατρος, Διδάκτωρ Ιατρικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α., Β΄ Παιδιατρική Κλινική, Νοσοκομείο Παιδών «Π. & Α. ΚΥΡΙΑΚΟΥ»

Καρκάνη Αναστασία

Λέκτορας Περιγεννητικής Ψυχολογίας, Πρόεδρος Εταιρείας Ψυχολογικής Ψυχιατρικής Ενήλικου και Παιδιού Ε.Ψ.Ψ.Ε.Π.

Κλημεντοπούλου Αλεξάνδρα

Παιδίατρος - Αναπτυξιακή Παιδίατρος, MD, PhD, Επιστημονική Υπεύθυνη Μονάδας Έρευνας και Θεραπείας για το Παιδί «Σπύρος Δοξιάδης»

Κολαΐτης Γεράσιμος

Καθηγητής Παιδοψυχιατρικής, Διευθυντής Παιδοψυχιατρικής Κλινικής Ε.Κ.Π.Α., Νοσοκομείο Παιδών «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ», Διευθυντής ΠΜΣ Ιατρικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α. «Ψυχική Υγεία και Ψυχιατρική Παιδιών & Εφήβων»

Ευρετήριο Προέδρων - Ομιλητών

Κόρνα Τερψιχόρνη

Δρ., Παιδοψυχίατρος, Διευθύντρια Ε.Σ.Υ., Μονάδα Διαταραχών Προσοχής - Μάθησης, Νοσοκομείο Παιδών «Π. & Α. ΚΥΡΙΑΚΟΥ», Πρόεδρος Ελληνικής Εταιρείας Μελέτης Δ.Ε.Π.Υ.

Κουτσούκου Ηλέκτρα

Δρ., Δικηγόρος, Διδάσκουσα ΠΑ.ΠΕΛ., Νομική Σύμβουλος ΕΛΙΖΑ

Λυκοπούλου Ευαγγελία

Παιδίατρος, Διευθύντρια Ε.Σ.Υ., Α' Παιδιατρική Κλινική Ιατρικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α. Νοσοκομείου Παιδών «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ»

Μακρής Γεράσιμος

Ειδικεύμενος Ψυχιατρικής Παιδιού και Εφήβου, Υποψήφιος Διδάκτωρ Ιατρικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α.

Μαλομίση-Ruchner Αριάδνη

Ομότιμη Καθηγήτρια Παιδιατρικής - Νεογνολογίας Ε.Κ.Π.Α., Πρόεδρος Επιτροπής «Περιγεννητικής Φροντίδας» του ΚΕΣΥ

Μίχος Αθανάσιος

Αναπληρωτής Καθηγητής Παιδιατρικής - Λοιμωξιολογίας, Α' Παιδιατρική Κλινική Ιατρικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α., Νοσοκομείο Παιδών «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ»

Μόσχος Νικόλαος

Κλινικός Ψυχολόγος - MSc, BSc, BA, Ψυχιατρική Κλινική, Γενικό Νοσοκομείο Νίκαιας - Πειραιά «ΑΓΙΟΣ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ»

Μπακοπούλου Φλώρα

Επίκουρη Καθηγήτρια Παιδιατρικής - Εφηβικής Ιατρικής, Επιστημονική Υπεύθυνη Ειδικού Κέντρου Εφηβικής Ιατρικής, Έδρα UNESCO Εφηβικής Υγείας και Ιατρικής, Α' Παιδιατρική Κλινική Ε.Κ.Π.Α., Νοσοκομείο Παιδών «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ»

Μπακούλα Χρύσα

Ομότιμη Καθηγήτρια Παιδιατρικής Ιατρικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α.

Μπαλάσκα Αθηνά

Παιδίατρος - Νεογνολόγος, Διευθύντρια Παιδιατρικής Κλινικής, Γ.Ν. Παιδών Πεντέλης

Μπαστάκη Δέσποινα

MD, PhD, Παιδίατρος-Αναπτυξιολόγος, Διδάκτωρ Ε.Κ.Π.Α., Επιστημονική Συνεργάτης Αναπτυξιακής & Συμπεριφορικής Παιδιατρικής, Νοσοκομείο Παιδών «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ»

Μπότσης Παναγιώτης

Αναπτυξιακός Παιδίατρος, Διευθυντής Ε.Σ.Υ., Γ' Παιδιατρική Κλινική Ε.Κ.Π.Α., Π.Γ.Ν. «ΑΤΤΙΚΟΝ»

Μπούτσικου Θεοδώρα

MD, PhD, Επίκουρη Καθηγήτρια Παιδιατρικής - Νεογνολογίας, Ιατρική Σχολή Ε.Κ.Π.Α., Νεογνολογική Κλινική, Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο «ΑΡΕΤΑΙΕΙΟ»

Μπριάντα Δέσποινα

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Παιδιατρικής - Νεογνολογίας, Α' Παιδιατρική Κλινική Ε.Κ.Π.Α., Νοσοκομείο Παιδών «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ»

Νικολάου-Παπαναγιώτου Αλεξάνδρα

Παιδίατρος - Αναπτυξιολόγος - Ιατροπαιδαγωγός, Κοιν. Ιατρός, Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Ντίσελντορφ, τ. Διευθύντρια Κοινωνικής Ιατρικής - Αναπτυξιολογίας, Γ.Ν. Παιδών Πεντέλης

Ντινόπουλος Αργύριος

MD, Αναπληρωτής Καθηγητής Παιδιατρικής Νευρολογίας, Γ' Παιδιατρική Κλινική Ε.Κ.Π.Α., Π.Γ.Ν. «ΑΤΤΙΚΟΝ»

Ξενοπούλου Θεοδώρα

Αναπτυξιακή Παιδίατρος, Επιμελήτρια Β' Ε.Σ.Υ., Γενικό Νοσοκομείο Νίκαιας - Πειραιά «ΑΓΙΟΣ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ»

Παπαγεωργίου Χαράλαμπος

Καθηγητής Ψυχιατρικής, Διευθυντής Α' Ψυχιατρικής Κλινικής Ε.Κ.Π.Α., «ΑΙΓΙΝΗΤΕΙΟ» Νοσοκομείο

Παπαδόκου Σταυρούλα

Δρ. τ. Συντονίστρια Διευθύντρια Παιδιατρικού Τμήματος Γ.Ν. «ΑΣΚΛΗΠΕΙΟΥ» Βούλας, Αντιπρόεδρος Μονάδας «ΣΠΥΡΟΣ ΔΟΞΙΑΔΗΣ», Αντιπρόεδρος Ελληνικής Εταιρείας Εφηβικής Ιατρικής, Σύμβουλος Ι.Σ.Ο.Ρ.

Παπαδημητρίου Ειρήνη

MD, PhD, Παιδίατρος - Αναπτυξιακή Παιδίατρος, Μετεκπαιδευθείσα στην Αναπτυξιακή και Συμπεριφορική Ιατρική, Royal Childrens Hospital, Royal Womens Hospital και Eastern Health CAMHS, Μεμβούρν

Παπανικολάου Αικατερίνη

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Παιδοψυχιατρικής, Παιδοψυχιατρική Κλινική Ιατρικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α., Γενικό Νοσοκομείο Παιδών «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ»

Παπασωτηρίου Ιωάννης

Δρ., Κλινικός Βιοχημικός, Διευθυντής Βιοχημικού Τμήματος, Γενικό Νοσοκομείο Παιδών «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ»

Περβανίδου Νένη

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Αναπτυξιακής & Συμπεριφορικής Παιδιατρικής Ε.Κ.Π.Α., Υπεύθυνη Μονάδας Αναπτυξιακής & Συμπεριφορικής Α' Παιδιατρικής Κλινικής Ε.Κ.Π.Α., Νοσοκομείο Παιδών «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ»

Πετρόπουλος Ανδρέας

Αναπτυξιακός Παιδίατρος, Υποψήφιος Διδάκτωρ Ιατρικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α., Μονάδα Αναπτυξιακής και Συμπεριφορικής Παιδιατρικής, Α' Παιδιατρική Κλινική Ε.Κ.Π.Α., Νοσοκομείο Παιδών «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ»

Πονς Ρόζερ - Μαρία

Παιδίατρος Νευρολόγος, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Α' Παιδιατρική Κλινική Ιατρικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α., Νοσοκομείο Παιδών «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ»

Ευρετήριο Προέδρων - Ομιλητών

Πρασούλη Αλεξία

Αναπτυξιακή Παιδιάτρος, Διεύθυνση Κοινωνικής και Αναπτυξιακής Παιδιατρικής, Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού

Ρώμα Ελευθερία

Ομότιμη Καθηγήτρια Παιδιατρικής Γαστρεντερολογίας Ιατρικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α., Επιστημονική Διευθύντρια Παιδογαστρεντερολογικού Τμήματος Παιδών «ΜΗΤΕΡΑ»

Σιαχανίδου Τόνια

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Παιδιατρικής - Νεογνολογίας, Α' Παιδιατρική Κλινική Ιατρικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α., Νοσοκομείο Παιδών «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ»

Σκεντέρης Νικόλαος

Παιδιάτρος, Ιατρός Κοινωνικής Ιατρικής, Αναπληρωτής Καθηγητής Παιδιατρικής - Κοινωνικής & Αναπτυξιακής Παιδιατρικής, Τμήμα Ιατρικής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Σολδάτου Αλεξάνδρα

Επίκουρη Καθηγήτρια Παιδιατρικής, Β' Παιδιατρική Κλινική Ε.Κ.Π.Α., Νοσοκομείο Παιδών «Π. & Α. ΚΥΡΙΑΚΟΥ»

Τσίτσικα Άρεμς

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Παιδιατρικής - Εφηβικής Ιατρικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α., Επιστ. Υπεύθυνος Μ.Ε.Υ., Β' Παιδιατρική Κλινική Ε.Κ.Π.Α., Νοσοκομείο Παιδών «Π. & Α. ΚΥΡΙΑΚΟΥ», Διευθύντρια των ΠΜΣ «Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας»

Τσούτσου Ειρήνη

Παιδιάτρος, MD, MSc, PhD, Ακαδημαϊκός Υπότροφος Παιδιατρικής - Κλινικής Δυσμορφολογίας, Νοσοκομείο Παιδών «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ»

Φαρμακοπούλου Ιγνατία

Δρ., (MA, PhD, Post doc) Κοινωνική Λειτουργός, Γ.Ν. Παιδών «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ», Παιδοψυχιατρική Κλινική Ε.Κ.Π.Α., Εκλεγμένη Επίκουρη Καθηγήτρια Κοινωνικής Εργασίας, Πανεπιστήμιο Πατρών

Φραγκούλη Ασπασία

Μουσικοθεραπεύτρια / Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου Ειδικής Αγωγής & Ενταξιακής Εκπαίδευσης

Φρυγανός Ανδρέας

Εξειδικευόμενος Αναπτυξιακής και Συμπεριφορικής Παιδιατρικής, Γ' Παιδιατρική Κλινική Ε.Κ.Π.Α., Π.Γ.Ν. «ΑΤΤΙΚΟΝ»

Φρυσίρα Ελένη

MD, MSc, PhD, Καθηγήτρια Κλινικής Ιατρικής Γενετικής, Ιατρική Σχολή Ε.Κ.Π.Α.

Χαρίτου Αντωνία

Παιδιάτρος - Νεογνολόγος - Εντακολόγος, Συντονίστρια - Διευθύντρια ΜΕΝΝ Νεογνών Μαιευτικής «ΡΕΑ», Αντιπρόεδρος Ε.Ε.Π.Ι., Γενική Γραμματέας Ε.Ν.Ε.

Χαρμανδάρη Ευαγγελία

MD, MSc, PhD, MACP(UK), CCST(UK), Καθηγήτρια Παιδιατρικής - Παιδιατρικής Ενδοκρινολογίας, Ιατρική Σχολή Ε.Κ.Π.Α., Νοσοκομείο Παιδών «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ»

Χατζηδάκη Εύη

Παιδιάτρος, PhD, MSc στην Κλινική Διατροφή, Επιστημονική Συνεργάτης Ιατρείου Παχυσαρκίας, Μονάδα Συμπεριφορικής και Αναπτυξιακής Παιδιατρικής, Α' Πανεπιστημιακή Παιδιατρική Κλινική Ε.Κ.Π.Α., Νοσοκομείο Παιδών «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ»

Χρούσος Γεώργιος Π.

MD, MACP, MACE, FRCP, Ομότιμος Καθηγητής Παιδιατρικής και Ενδοκρινολογίας, Διευθυντής, Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Υγείας Μητέρας, Παιδιού και Ιατρικής Ακρίβειας, Επικεφαλής, Έδρα UNESCO Εφηβικής Υγείας και Ιατρικής, Υπεύθυνος, Μονάδα Κλινικής και Μεταφραστικής Έρευνας, Ε.Κ.Π.Α.

Ψαλτοπούλου Θεοδώρα

Παθολόγος, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ιατρικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α.

Περίληψεις Ελεύθερων Ανακοινώσεων

ΕΑ01

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ (CASE STUDY) ΑΝΑΔΟΧΗΣ ΚΑΙ ΥΙΟΘΕΣΙΑΣ ΔΥΟ ΑΔΕΛΦΩΝ: ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΛΑΣΗ ΣΤΟΝ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟ

Ιγνατία Φαρμακοπούλου

Δρ.,(ΜΑ, PhD, Post doc) Κοινωνική Λειτουργός, Γ.Ν.Παιδων «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ», Παιδοψυχιατρική Πανεπιστημιακή Κλινική Ε.Κ.Π.Α., Εκλεγμένη Επίκουρη Καθηγήτρια Κοινωνικής Εργασίας, Πανεπιστήμιο Πατρών

Η εισήγηση αναφέρεται στην μελέτη περίπτωσης δύο αδελφών, της 12χρονης Αγάνης και του 10χρονου Άγγελου, τα οποία βίωσαν την απόλυτη κόλαση. Περιγράφεται εν συντομία το κοινωνικό ιστορικό τους (ο πατέρας τους διαγνώστηκε με όγκο εγκεφάλου από τον οποίο κατέληξε έπειτα από 'μάχη' ενός έτους και η μητέρα τους άρχισε χρήση ουσιών και αργότερα διαγνώστηκε με οξεία ψυχωσική συνδρομή). Στη συνέχεια αναλύεται το οδοιπορικό των εν λόγω παιδιών από την απομάκρυνσή τους από το οικογενειακό τους περιβάλλον, την νοσηλεία τους σε Νοσοκομείο Παιδων, κατόπιν εισαγγελικής εντολής, την μέτεπεια φιλοξενία τους σε Πλάνο Παιδικής Προστασίας και την τοποθέτησή τους σε συζυγικό ζευγάρι με μακροπρόθεσμη αναδοχή. Τέλος, παρουσιάζεται η επιτυχία του θεσμού της αναδοχής στη συγκεκριμένη μελέτη περίπτωσης καθώς και η μετεξέλιξη της από τους ίδιους ανάδοχους γονείς, (μετά από δύο χρόνια) σε πράξη υιοθεσίας, όπου πλέον η κόλαση που έζησαν αποτελεί μακρινό παρελθόν και πλέον τη σκυτάλη την παίρνει η μακρά πορεία παραδείσου (ενώ έχουν περάσει 6 χρόνια) η οποία παραμένει έως και σήμερα.

ΕΑ02

Η ΣΧΕΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΣΙΤΙΣΗΣ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΚΑΙ ΧΩΡΙΣ ΔΑΕ, ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΗΛΙΚΙΩΝ ΑΠΟ 3 - 7 ΕΤΩΝ ΣΕ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ

Αθανασία Φοφίκου¹, Ιωάννης Γκογκας²

¹ Εργοθεραπεύτρια

² Λογοθεραπευτής

ΕΙΣΑΓΩΓΗ: Οι διαταραχές της αισθητηριακής επεξεργασίας κυριαρχούν σε πολλά παιδιά και επηρεάζουν αρνητικά την καθημερινή τους ρουτίνα. Η κατανάλωση φαγητού, η οποία αποτελεί μέρος της καθημερινής ρουτίνας, είναι γνωστό ότι στρεσάρει συχνά τα παιδιά και τις οικογένειές τους, που εμφανίζονται απεγνωσμένες για το τάισμα των παιδιών και τον κίνδυνο που εμφανίζεται για μη φυσιολογική ανάπτυξη.

ΣΚΟΠΟΣ: 1. Να εξετάσει τη σχέση μεταξύ των διαταραχών της αισθητηριακής επεξεργασίας και των προβλημάτων φαγητού στα παιδιά και 2. Να εξετάσει εάν οι διατροφικές συνήθειες της οικογένειας είναι υπεύθυνες για τις διατροφικές δυσκολίες, σε παιδιά με και χωρίς διαταραχές αισθητηριακής επεξεργασίας.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ: 241 άτομα πήραν μέρος στην έρευνα, αγόρια - κορίτσια, ηλικίας 3-7 ετών. Για το σκοπό της έρευνας δόθηκαν ερωτηματολόγια με τυχαία δειγματοληπτική επιλογή, σε δημόσιους και ιδιωτικούς παιδικούς σταθμούς, νηπιαγωγεία και δημοτικά, στους νομούς Λαρίσης και Βόλου, για να συμπληρωθούν από τους κηδεμόνες των παιδιών. Το ερωτηματολόγιο που διαμορφώθηκε για την παρούσα έρευνα αποτελούνταν από 35 ερωτήσεις, εκ των οποίων 20 κλειστού τύπου, 5 ανοικτού και 10 μεικτού. Η στατιστική ανάλυση των δεδομένων έγινε με τη μέθοδο SPSS.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Με βάση τους παράγοντες που εξετάστηκαν στην παρούσα έρευνα παρατηρείται ότι οι δυσκολίες στη σίτιση σε παιδιά τυπικής ανάπτυξης συνδέονται με την καθυστέρηση εισαγωγής σε στερεά τροφή καθώς και με τις διατροφικές συνήθειες που ακολουθεί η οικογένεια και που στα περισσότερα παιδιά που εμφάνισαν αποστροφή ήταν ελληνικής. Τόσο σε παιδιά τυπικής ανάπτυξης όσο και μη τυπικής τα ποσοστά δυσκολιών αισθητηριακής επεξεργασίας ήταν μεγαλύτερα όταν η εισαγωγή σε στερεά έγινε μετά τους 10 μήνες.

Περιλήψεις Ελεύθερων Ανακοινώσεων

ΕΑ03

ΕΚΔΗΛΟΥΜΕΝΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

Όλγα Νικολάου

Ψυχολόγος, Διδάκτωρ Σχολικής Ψυχολογίας ΕΚΠΑ

Οι εκτελεστικές λειτουργίες έχουν αποτελέσει αντικείμενο μελέτης πολλών κλάδων τις τελευταίες δεκαετίες. Σύμφωνα με τον επικρατέστερο εννοιολογικό προσδιορισμό πρόκειται για σύνολο αλληλοσχετιζόμενων αυτορρυθμιστικών ικανοτήτων υπεύθυνων για το σχεδιασμό, την παρακολούθηση και τον έλεγχο των γνωστικών, συναισθηματικών και συμπεριφοριστικών διεργασιών. Ελλείμματα σε μία ή περισσότερες από αυτές τις ικανότητες παρατηρούνται σε διαφορετικές διαγνωστικές κατηγορίες και συνδέονται με δυσκολίες στον ανασταλτικό έλεγχο, στην ευελιξία, στη ρύθμιση των θυμικών αντιδράσεων, στη συγκράτηση, ανάκληση και στρατηγική δόμηση των πληροφοριών, στο σχεδιασμό, στην εκκίνηση και παρακολούθηση της δράσης και στην ευταξία. Στόχος της παρούσας ερευνητικής εργασίας ήταν οι εκδηλούμενες συμπεριφορές εκτελεστικών λειτουργιών σε παιδιά ηλικίας 6-12 ετών και η συσχέτιση τους με την ηλικία, το φύλο και την αναπτυξιακή παθολογία. Η συλλογή των πληροφοριών έγινε με τη χορήγηση της ελληνικής έκδοχής του BRIEF2 σε 700 μαθητές με τυπική ή παθολογική ανάπτυξη. Τα αποτελέσματα, σε συμφωνία με τα σύγχρονα θεωρητικά μοντέλα εκτελεστικών λειτουργιών, υποστηρίζουν την πολυδιάστατη φύση τους και διακρίνουν τρία επίπεδα αυτορρυθμιστικών δεξιοτήτων, τη Γνωστική Ρύθμιση, τη Συναισθηματική Ρύθμιση και τη Ρύθμιση Συμπεριφοράς. Επίσης, παρατηρήθηκε συσχέτιση των εκτελεστικών λειτουργιών με τις αναπτυξιακές παραμέτρους που διερευνήθηκαν. Υψηλότερη εκτελεστική δυσλειτουργία φαίνεται να παρουσιάζουν τα αγόρια, τα παιδιά που φοιτούν στις μικρότερες τάξεις του δημοτικού καθώς και τα παιδιά με αναπτυξιακές διαταραχές. Τα αποτελέσματα της έρευνας είναι δυνατόν να αξιοποιηθούν για την αξιολόγηση των εκτελεστικών λειτουργιών, την πρόληψη και την παρέμβαση στο πλαίσιο μιας διεπιστημονικής συνεργασίας των κλάδων της παιδιατρικής και της ψυχολογίας.

ΕΑ04

ΜΙΚΡΟΕΛΛΕΙΜΜΑ 1p36 ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΣΤΟ ΦΑΣΜΑ ΤΟΥ ΑΥΤΙΣΜΟΥ: ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Άννα Ελευθεριάδη, Ελένη Αγγέλη, Roser Pons, Νένη Περβανίδου

Μονάδα Αναπτυξιακής & Συμπεριφορικής Παιδιατρικής Α΄ Παιδιατρικής Κλινικής ΕΚΠΑ, Νοσοκομείο Παιδών «Η Αγία Σοφία»

Κορίτσι 5 ετών και 10 μηνών με μικροέλλειμμα στο χρωμόσωμα 1p36 παραπέμφθηκε για αναπτυξιακή εκτίμηση στην Μονάδα Αναπτυξιακής και Συμπεριφορικής Παιδιατρικής της Α΄ Παιδιατρικής Κλινικής του Πανεπιστημίου Αθηνών λόγω σοβαρής γλωσσικής διαταραχής. Παρουσίαζε μικροκεφαλία, ήπια δυσμορφικά χαρακτηριστικά και επιληψία. Το κορίτσι, σε μικρότερη ηλικία, έλαβε την κλινική διάγνωση της ανεπάρκειας της τρανσκαρβαμυλίνης της ορνιθίνης η οποία στη συνέχεια δεν επιβεβαιώθηκε μοριακά. Το παιδί υποβλήθηκε σε κλινική αναπτυξιακή και νευροψυχολογική αξιολόγηση από διεπιστημονική ομάδα αποτελούμενη από αναπτυξιακό παιδίατρο, λογοθεραπευτή και ψυχολόγο. Με βάση την παρατήρηση, τη χορήγηση ειδικών δοκιμασιών και την κλινική συνέντευξη με τους γονείς καθώς και με βάση το οικογενειακό και αναπτυξιακό ιστορικό, το παιδί διαγνώστηκε με Διαταραχή στο Φάσμα του Αυτισμού (F84 κατά ICD10). Το νοητικό της δυναμικό εντάχθηκε στα πλαίσια της οριακής νοημοσύνης.

Το μικροέλλειμμα στο χρωμόσωμα 1p36 προκαλεί συνήθως σοβαρή νοητική αναπηρία και συσχετίζεται με διαταραχές στη συμπεριφορά. Η παρούσα περίπτωση αποτελεί μία εκδήλωση ήπιας σχετικά ΔΦΑ σε κορίτσι με μικροέλλειμμα 1p36. Ο ακριβής φαινοτυπικός χαρακτηρισμός είναι μεγάλης σημασίας για το σχεδιασμό κατάλληλων παρεμβάσεων για το άτομο αλλά και για την κατανόηση των αναπτυξιακών χαρακτηριστικών που σχετίζονται με το υποκείμενο νόσημα.

Περίληψεις Ελεύθερων Ανακοινώσεων

ΕΑ05

ΟΙ ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ ΣΤΗ ΣΥΖΥΓΙΚΗ ΖΩΗ ΜΙΑΣ ΝΕΑΡΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΨΥΧΟΔΥΝΑΜΙΚΗΣ ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΟΥ ΨΥΧΙΚΟΥ ΔΕΣΜΟΥ.

Πήλιος - Δημήτρης Σταύρου

Clinical Psychologist, European Doctorate of University Paris Descartes-Sorbonne (France) and University of Lund (Sweden), Teaching staff, Department of Psychology, University of Athens, Greece, Partner/ Researcher, Laboratory of Clinical Psychology, Psychopathology, and Psychoanalysis (PCPP), University Paris Descartes - Sorbonne, Paris, France

Στην παρούσα μελέτη περίπτωσης, η έρευνα επικεντρώθηκε τόσο στις συνέπειες στη συζυγική ζωή μιας νεαρής γυναίκας της σεξουαλικής κακοποίησης που είχε βιώσει στην παιδική ηλικία της, όσο και στην αποτελεσματικότητα της ψυχοδυναμικής ψυχοθεραπείας στη βελτιστοποίηση της συζυγικής της σχέσης.

Η γυναίκα αυτή συμμετείχε σε μια ψυχοδυναμική ψυχοθεραπεία διάρκειας τριών ετών με αίτημα τη βελτίωση της σχέσης της με τον σύζυγό της. Η σεξουαλική κακοποίηση που υπέστη ως παιδί από τον πατέρα της αποτέλεσε κεντρικό θέμα σε όλη τη θεραπευτική διαδικασία, δεδομένου ότι έχει διαμορφώσει τον τύπο προσκόλλησής της και έχει αποτελέσει ανασταλτικό παράγοντα στις σχέσεις της με τους άνδρες.

Προκειμένου να αξιολογηθεί η επίδραση της ψυχοδυναμικής ψυχοθεραπείας στην ψυχική υγεία της ασθενούς, χορηγήθηκαν τρεις δοκιμασίες τόσο στην αρχή, όσο και στο τέλος της θεραπείας. Αρχικά, χορηγήθηκε η κλίμακα Dyadic Adjustment Scale (DAS), στη συνέχεια το Ερωτηματολόγιο Experiences in Close Relationships-Revised Questionnaire (ECR-R) και, τέλος, η δοκιμασία Thematic Apperception Test (TAT). Τα εργαλεία αυτά μας επέτρεψαν να μελετήσουμε εις βάθος τις νοτικές αναπαραστάσεις (mental representations) της ασθενούς, τον τύπο προσκόλλησής της (attachment style), αλλά και τη διαπροσωπική της σχέση με τον σύζυγό της.

Πιο συγκεκριμένα, σημειώνεται βελτιστοποίηση των αποτελεσμάτων στις ανωτέρω δοκιμασίες κατά τη δεύτερη χορήγησή τους, αναδεικνύοντας το σημαντικό ρόλο της ψυχοδυναμικής ψυχοθεραπείας, η οποία βοήθησε την ασθενή να απαρτιώσει τις νοτικές της αναπαραστάσεις, να δημιουργήσει έναν ασφαλή τύπο προσκόλλησης και να βελτιώσει τις σχέσεις της με τον σύζυγό της.

Ειδικότερα, παρατηρείται μείωση από μέρους της ασθενούς της τάσης της για αποστασιοποίηση από τον σύζυγό της και της τάσης της για αποφυγή της σωματικής και σεξουαλικής επαφής, οι οποίες σημειώνονταν κατά την πρώτη χορήγηση των δοκιμασιών και οι οποίες συνδέονταν με τη σεξουαλική κακοποίηση που είχε υποστεί η ίδια και τη συνακόλουθη αποσύνδεση που βίωνε σε σχέση με το σώμα της. Πιο συγκεκριμένα, κατά την πρώτη χορήγηση του TAT το σώμα της ασθενούς αποτυπωνόταν ως κουρασμένο, εξαντλημένο και αναγκασμένο να κάνει πράγματα που δεν θέλει, φανερώνοντας ένα άτομο βαθιά τραυματισμένο από τη σχέση του με την οικογένειά του. Επιπλέον, παρατηρείται μια εξασθένηση των καταθλιπτικών της συμπτωμάτων και του άγχους εγκατάλειψης από τον σύντροφό της. Κατά τη διάρκεια της δεύτερης χορήγησης η ασθενής περιγράφει τη σχέση της ως πιο ευτυχισμένη. Η σεξουαλικότητα αποτελεί πλέον πηγή ευχαρίστησης και χαράς για την ίδια και δεν συνδέεται πλέον με τη βία, όπως κατά τη πρώτη χορήγηση των δοκιμασιών.

Λέξεις - κλειδιά: σεξουαλική κακοποίηση, συζυγική ζωή, νοτικές αναπαραστάσεις, ψυχοδυναμική ψυχοθεραπεία, ψυχικός δεσμός

Περίληψεις Ελεύθερων Ανακοινώσεων

ΕΑ06

ΕΦΗΒΟΣ ΣΤΟ ΦΑΣΜΑ ΤΟΥ ΑΥΤΙΣΜΟΥ ΜΕ ΑΝΗΣΥΧΙΑ ΚΑΙ ΑΠΩΛΕΙΑ ΒΑΡΟΥΣ

Σοφία Γεντισαρίδη, Ελένη Θεοδώρου, Κυριακή Βελλαή, Νεφέλη Παπαγεωργίου, Θεώνη Πετροπούλου, Νένη Περβανίδου

Α' Παιδιατρική Κλινική Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών, Νοσοκομείο Παιδών «Η Αγία Σοφία», Αθήνα

Εισαγωγή: Η Διαταραχή στο Φάσμα του Αυτισμού (ΔΦΑ) είναι μια νευροβιολογική αναπτυξιακή διαταραχή η οποία χαρακτηρίζεται από σημαντικές δυσκολίες στην κοινωνική επικοινωνία και από επαναλαμβανόμενα, στερεοτυπικά μοτίβα συμπεριφοράς, ενδιαφερόντων και δραστηριοτήτων. Παραθέτουμε την περίπτωση ενός εφήβου με ΔΦΑ και πλήρως αντιμετωπισθείς ο οποίος νοσηλεύτηκε λόγω ανησυχίας, ανορεξίας και απώλειας βάρους.

Παρουσίαση Περιστατικού: Έφηβος 14 ετών, αλβανικής καταγωγής ο οποίος διαμένει τους τελευταίους 6 μήνες στην Ελλάδα, προσήλθε λόγω έντονων ανησυχίας, προοδευτικά επιδεινούμενης από εβδομήντα ημερών με συνοδό απώλεια σωματικού βάρους 10 κιλών, τους τελευταίους δύο μήνες. Από το ατομικό ιστορικό αναφέρεται αυτισμός με κλινική διάγνωση σε ηλικία 2,5 ετών και χρόνια δυσκοιλιότητα. Στην χώρα προέλευσης, δεν υπήρχε η δυνατότητα ειδικού σχολείου. Ο έφηβος έχει κλινική εικόνα νοτικής αναπηρίας και παρουσιάζει πτωχή ανάπτυξη λόγου, κατανόηση μόνο απλών εντολών, στερεοτυπικές κινήσεις, απουσία βλεμματικής επαφής, ενώ δεν έχει καλή συνεργασία με το ιατρονοσηλευτικό προσωπικό. Δεν παρουσιάζει διαταραχές ύπνου ή συμπεριφοράς. Κατά τη διάρκεια της νοσηλείας πραγματοποιήθηκε παιδοψυχιατρική, ενδοκρινολογική, γαστρεντερολογική, οφθαλμολογική και διαιτολογική εκτίμηση.

Ελήφθη πλήρης εργαστηριακός έλεγχος (ενδοκρινολογικός, μεταβολικών και λιπιδίων νοσημάτων, νόσου Wilson, κοιλιοκάκης, γενετικός έλεγχος συνδρόμου εύθραυστου Χ). Το υπερηχογράφημα κοιλίας δεν ανέδειξε παθολογικά ευρήματα και προγραμματίστηκε μαγνητική τομογραφία εγκεφάλου. Μετά τη γαστρεντερολογική εκτίμηση έγινε σύσταση για χρήση ωσμωτικών καθαρτικών, για αντιμετώπιση της χρόνιας δυσκοιλιότητας. Προοδευτικά βελτιώθηκε η κλινική εικόνα με ύφεση της ανησυχίας καθώς και βελτίωση της σίτισης και της δυσκοιλιότητας.

Εξήλθε με οδηγίες για επανεκτίμηση με τα αποτελέσματα του εργαστηριακού ελέγχου που εκκρεμεί, τακτική παρακολούθηση στο Κέντρο Ψυχικής Υγείας της περιοχής του καθώς και έναρξη Ειδικού Σχολείου.

Συμπεράσματα: Α) Η διαχείριση των παιδιών με ΔΦΑ χαμηλής λειτουργικότητας και συνυπάρχουσα νοτική αναπηρία χρήζει εκτενούς κλινικής και εργαστηριακής διερεύνησης. Ο μεταβολικός, γενετικός και απεικονιστικός έλεγχος θα πρέπει να διενεργείται προκειμένου να διερευνηθούν υποκείμενα νοσήματα.

Β) Οι λειτουργικές γαστρεντερικές διαταραχές και οι διαταραχές σίτισης και διατροφής αποτελούν συχνά συννοσηρά προβλήματα στα παιδιά και τους εφήβους με ΔΦΑ τα οποία συχνά οδηγούν στην ανάγκη νοσοκομειακής φροντίδας.

Η ΔΦΑ χρήζει πρώιμης και εντατικής εξατομικευμένης παρέμβασης σε πολλούς τομείς, σύμφωνα με την ηλικία και τις ανάγκες του παιδιού, με στόχο τη βελτιστοποίηση της λειτουργικότητας και της ποιότητας ζωής του παιδιού και της οικογένειας.

Περίληψεις Ελεύθερων Ανακοινώσεων

ΕΑ07

ΕΦ TRAIN: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΝΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΤΕΛΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΜΕ ΔΕΠΥ

Τερψιχόρη Κόρπα¹, Χρήστος Σκαλούμπακας¹, Ματθαίος Κάτσουνας¹, Πινελόπη Παπαδοπούλου¹, Φωτεινή Λύτρα¹, Σταυρούλα Καραγιάννη¹, Νένι Περβανίδου²

¹ Παιδοψυχιατρική Κλινική Νοσοκομείο Παιδων «Π. & Α. Κυριακού»

² Μονάδα Αναπτυξιακής & Συμπεριφορικής Παιδιατρικής, Α¹ Παιδιατρική Κλινική Ε.Κ.Π.Α., Νοσοκομείο Παιδων «Η Αγία Σοφία»

Οι επιτελικές λειτουργίες συμβάλλουν καθοριστικά στην εκδήλωση των συμπτωμάτων της ΔΕΠΥ. Αυτές οι λειτουργίες έχουν αποδειχθεί ότι επηρεάζουν τα ακαδημαϊκά επιτεύγματα και τις επιδόσεις των παιδιών προάγοντας τη σχολική ετοιμότητα και την κοινωνική λειτουργία, με αποτέλεσμα αντίστοιχα εκπαιδευτικά προγράμματα να είναι οπωροφόρα. Η τρέχουσα μελέτη επικεντρώθηκε στην ανάπτυξη ενός προγράμματος εκπαίδευσης των επιτελικών λειτουργιών "EF Train" και αξιολόγησε την επίδρασή του στην ενίσχυση των τριών βασικών τους λειτουργιών, της μνήμης εργασίας, του ανασταλτικού ελέγχου και της παρατεταμένης προσοχής. Μια ομάδα 52 παιδιών με ΔΕΠΥ και ηλικίας από 4 έως 7 ετών διαμοιράστηκε είτε στην ομάδα εκπαίδευσης που πραγματοποιήσε 20 συνεδρίες του προγράμματος εκπαίδευσης των επιτελικών λειτουργιών είτε στην ομάδα ελέγχου που δεν έλαβε καμία εκπαίδευση. Η αξιολόγηση της βελτίωσης των επιτελικών λειτουργιών διεξήχθη πριν, αμέσως μετά και τρεις μήνες μετά την ολοκλήρωση του "EF Train". Η ανάλυση δεδομένων έδειξε ότι το εκπαιδευτικό πρόγραμμα οδήγησε σε σημαντικές βελτιώσεις στις βασικές επιτελικές λειτουργίες, καθώς και σε μειωμένα συμπτώματα της ΔΕΠΥ. Τα ευρήματα δείχνουν ότι τα προγράμματα επιτελικών λειτουργιών μπορούν να βοηθήσουν στην εξασθένηση της συμπτωματολογίας της ΔΕΠΥ παρέχοντας μια επιπλέον μη επεμβατική προσεγγίση για τη βελτίωση των επιτελικών λειτουργιών.

ΕΑ08

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΔΥΣΚΟΛΙΩΝ

Θοδωρής Αργυρόπουλος¹, Αμαλία Υφαντή²

¹ Νοσηλεύτρια MSc, PhD©, Απόφοιτος ΑΣΠΑΙΤΕ, Αναπλ. Προϊστάμενος - Νευρολογική Κλινική Γ.Ν. «ΠΑΙΔΩΝ ΠΕΝΤΕΛΗΣ»

² Νοσηλεύτρια MSc, Αναπλ. Προϊσταμένη - Χειρουργική Κλινική Γ.Ν.Παιδων «Π. & Α. Κυριακού»

Εισαγωγή: Οι Μαθησιακές Δυσκολίες (ΜΔ) είναι ένας γενικευμένος όρος, ο οποίος αναφέρεται σε μια ετερογενή ομάδα προβλημάτων που σχετίζονται με τη λειτουργία της μάθησης και της κατανόησης της ομιλίας, της ανάγνωσης, της γραφής και των μαθηματικών. Αυτά τα προβλήματα είναι εγγενή στο άτομο, θεωρούνται ότι υπάρχουν εξαιτίας της δυσλειτουργίας του Κεντρικού Νευρικού Συστήματος και είναι δυνατό να εκδηλώνονται σε ολόκληρη τη διάρκεια της ζωής του.

Σκοπός: Με την εργασία αυτή, γίνεται προσπάθεια να περιγραφούν τα αίτια, οι κατηγορίες των ειδικών Μαθησιακών δυσκολιών και τα γενικά χαρακτηριστικά των παιδιών με αυτές και κυρίως, να αναδειχθεί ο ρόλος της οικογένειας στην αιτιολογία, αναγνώριση και αντιμετώπιση τους, ώστε να μην αποδειχθούν τροχοπέδη στη μαθησιακή και κοινωνική ζωή των παιδιών.

Μέθοδος: Πραγματοποιήθηκε κριτική βιβλιογραφική ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας με αναζήτηση άρθρων σε ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων (Google scholar, pub med, heal link scopus, κλη) με κατάλληλες λέξεις ευρετηριασμού. Αναζητήθηκαν άρθρα δημοσιευμένα στην ελληνική ή αγγλική γλώσσα, σε έγκριτα περιοδικά. Η ανασκόπηση αφορούσε τις ειδικές μαθησιακές δυσκολίες και το ρόλο του οικογενειακού και σχολικού περιβάλλοντος στην αναγνώριση και διαχείρισή τους.

Αποτελέσματα: Οι Ειδικές μαθησιακές δυσκολίες οφείλονται τόσο σε κοινωνικούς όσο και σε βιολογικούς παράγοντες. Οι τεχνικές που συνήθως χρησιμοποιούνται για την αντιμετώπισή τους βασίζονται κυρίως σε εκπαιδευτικές και ψυχοκοινωνικές μεθόδους. Οι οικογένειες παιδιών με μαθησιακές δυσκολίες αντιμετωπίζουν στρες και έντονο άγχος που προκαλεί η ύπαρξη μαθησιακών δυσκολιών στο παιδί. Οι γονείς των παιδιών συνεισφέρουν αποτελεσματικά στην αντιμετώπιση των δυσκολιών αυτών.

Περιλήψεις Ελεύθερων Ανακοινώσεων

καλλιεργώντας την επικοινωνία, ,αποφεύγοντας την άσκοπη κριτική και τον θυμό και δημιουργώντας κλίμα αλληλοσεβασμού και αναγνώρισης .

Συμπεράσματα: Το οικογενειακό περιβάλλον έχει αποφασιστικό ρόλο στη στήριξη των παιδιών που αντιμετωπίζουν μαθησιακές δυσκολίες. Έχει μεγάλη σημασία για όλους τους γονείς να αναπτύξουν τη φιλοσοφία του αποτελεσματικού γονιού. Αποδεχόμενοι την ατομικότητά τους, όντας σύμμαχοι και όχι κριτές τους, δείχνοντάς εμπιστοσύνη στις ικανότητές τους. Η παρέμβαση αποτελεί μια συλλογική προσπάθεια γονέων ,ειδικών παιδαγωγών ,ειδικών ψυχολόγων και δασκάλων.

Λέξεις κλειδιά: Παιδί, μαθησιακές δυσκολίες αναγνώριση, αντιμετώπιση, οικογένεια.

ΕΛ09

ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΨΥΧΟΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ “SUPER SKILLS FOR LIFE” ΣΕ ΚΛΙΝΙΚΟ ΠΑΙΔΙΚΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ

Άννα Τσουρδίν¹, Ιωάννης Σύρος², Κώνστα Μαρία², Ξένια Αναστασίου - Χατζηχαρλάμπους¹

¹ Πρόγραμμα Ψυχολογίας, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας

² Παιδοψυχιατρικό Τμήμα, ΚΨΥ Δήμου Αθηναίων, ΓΝΝΘΑ «Η Σωτηρία»

Εισαγωγή: Οι διαταραχές του Άγχους στα παιδιά συνιστούν μείζον ψυχιατρικό πρόβλημα σε παγκόσμια κλίμακα. Η μελέτη αποσκοπεί στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της ελληνικής προσαρμογής του ομαδικού προγράμματος Γνωσιακής Συμπεριφορικής Προσέγγισης Super Skills For Life (Essau & Ollendick 2014), σε κλινικό δείγμα παιδιών με αυξημένη αγχώδη ή /και καταθλιπτική συμπτωματολογία.

Μέθοδος: Η ελληνική προσαρμογή του προγράμματος εφαρμόστηκε σε κλινικό δείγμα 25 ατόμων (6-12 ετών), και στοχεύει στη μείωση της εξωτερικευμένης και εσωτερικευμένης συμπτωματολογίας καθώς και στη βελτίωση της αυτοεκτίμησης. Ο συντονιστής ομάδας δεν ήταν επαγγελματίας ψυχικής υγείας, αλλά εκπαιδευτικός ειδικής αγωγής, έχοντας όμως λάβει την κατάλληλη εκπαίδευση.

Οργανώθηκαν ομάδες 4-6 παιδιών. Η διάρκεια του προγράμματος ήταν 8 εβδομαδιαίες συναντήσεις, ενώ κάθε συνεδρία τελούσαν για εξήντα λεπτά.

Τα ερωτηματολόγια που συμπλήρωσαν τόσο τα παιδιά, όσο και οι γονείς τους (Spence Children’s Anxiety Scale, Spence, 1998; Child-Behavior Checklist, CBCL, Achenbach 1991; Strengths and Difficulties Questionnaire, SDQ, Goodman, 1997; Rosenberg Scale, 1965), οι σημειώσεις των συντονιστών, τα εβδομαδιαία ημερολόγια των παιδιών, καθώς και οι βιντεοσκοπήσεις αποτέλεσαν τα εργαλεία, σε αρχικό στάδιο, για να διαπιστώσουμε τις συμπεριφορικές - συναισθηματικές δυσκολίες τις οποίες αντιμετώπιζαν τα παιδιά, και, σε τελικό στάδιο, για να εξετάσουμε την επίδραση του προγράμματος, δηλαδή το βαθμό στον οποίο τα βοήθησε να τις διαχειριστούν.

Αποτελέσματα - Συμπεράσματα: Παρουσιάζονται τα προκαταρκτικά αποτελέσματα της ανάλυσής μας και τα συμπεράσματα. Ενδεικτικά, διαπιστώθηκε πως τα παιδιά, εκτός από τη βελτίωση των αντιλήψεων που πυροδοτούσαν το καθημερινό τους άγχος, παρουσίαζαν και σημαντική βελτίωση στον τρόπο με τον οποίο πλέον αντιμετώπιζαν τον εαυτό τους. Όλα τα παιδιά ολοκλήρωσαν την παρέμβαση. Τα αποτελέσματα ήταν εμφανή και στις βιντεοσκοπήσεις των παιδιών, όπου και παρουσιάζεται σχετικό οπτικό υλικό. Οι συνεντεύξεις, τα ημερολόγια των παιδιών και οι εκθέσεις ικανοποίησης γονέων έδειξαν μια πολύ ενθαρρυντική αποδοχή της παρέμβασης.

Η ελληνική προσαρμογή της παρέμβασης SSFL φαίνεται να έχει σημαντική θετική επίδραση στον κλινικό μας πληθυσμό, σε σύντομο χρονικό διάστημα, και χωρίς ο ειδικός που συντονίζει να είναι απαραίτητα επαγγελματίας ψυχικής υγείας. Το πρόγραμμα καταδεικνύει την αξία ενός μοντέλου που απομακρύνεται από το πρότυπο της κλασικής ψυχιατρικής αντιμετώπισης, και συνάμα αποτελεί μια περισσότερο ενεργό παρέμβαση, παρέχοντας τις δυνατότητες υποστήριξης της υγιούς ανάπτυξης του παιδιού.

Περίληψεις Ελεύθερων Ανακοινώσεων

ΕΑ10

ΚΟΡΤΙΖΟΛΗ ΚΑΙ Α-ΑΜΥΛΑΣΗ ΣΙΕΛΟΥ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΝΕΥΡΟΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ: ΚΙΡΚΑΔΙΟΣ ΡΥΘΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ ΣΕ ΔΟΚΙΜΑΣΙΕΣ ΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ.

Σοφία Ανεσιδάου¹, Γεράσιμος Μακρής¹, Μαρία Μίχου¹, Παρασκευή Μπαλή¹, Ιωάννης Παπασωτηρίου², Φιλία Αποστολάκου², Παναγιώτα Κορκοβλάκου³, Χαράλαμπος Παπαγεωργίου⁴, Γεώργιος Χρούσος¹, Νένη Περβανίδου¹

¹ Εργαστήριο Αναπτυξιακής Ψυχολογίας & Έρευνας του Στρες, Μονάδα Αναπτυξιακής & Συμπεριφορικής Παιδιατρικής, Α΄ Παιδιατρική Κλινική, Ιατρική Σχολή, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Νοσοκομείο Παιδών «Η Αγία Σοφία»

² Τμήμα Κλινικής Βιοχημείας, Νοσοκομείο Παιδών «Η Αγία Σοφία»

³ Β΄ Ψυχιατρική Κλινική, Ιατρική Σχολή, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, «Αττικό» Νοσοκομείο

⁴ Α΄ Ψυχιατρική Κλινική, Ιατρική Σχολή, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, «Αιγινήτειο» Νοσοκομείο

Εισαγωγή: Μελέτες έχουν δείξει ότι τα παιδιά με νευροαναπτυξιακές διαταραχές εκδηλώνουν άτυπες αντιδράσεις στο στρες καθώς και διαφοροποιήσεις στον κirkάδιο ρυθμό ορμονών του στρες.

Σκοπός: Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν η αξιολόγηση του κirkάδιου ρυθμού και της ανταπόκρισης σε στρεσογόνα ερεθίσματα τόσο του άξονα υποθαλάμου-υπόφυσης-επινεφριδίων (ΥΥΕ) όσο και του συμπαθητικού νευρικού συστήματος (ΣΝΣ), σε παιδιά με διαταραχή ελλειμματικής προσοχής και υπερκινητικότητας (ΔΕΠΥ), διαταραχή στο φάσμα του αυτισμού (ΔΦΑ) και ειδική μαθησιακή διαταραχή (ΕΜΔ) σε σύγκριση με παιδιά τυπικής ανάπτυξης (ΤΑ).

Μέθοδος: Συνολικά 157 παιδιά και των δύο φύλων ηλικίας 6 έως 12 ετών συμμετείχαν στη μελέτη μοιρασμένα σε τέσσερις ομάδες: ΔΕΠΥ (N = 34), ΔΦΑ (N = 56), ΕΜΔ (N = 43) και ΤΑ (N = 24). Από το σύνολο των παιδιών λήφθηκαν δείγματα σιέλου σε τρία συγκεκριμένα χρονικά σημεία κατά τη διάρκεια μιας ημέρας (αφύπνιση, 30΄ μετά και 8μμ), καθώς και δύο δείγματα πριν και 5 λεπτά μετά από μια μοταρία δοκιμασιών μαθησιακής επίδοσης και μια δοκιμασία αξιολόγησης της ηθικής κρίσης. Η κορτιζόλη και η α-αμυλάση προσδιορίστηκαν στα δείγματα σιέλου ως δείκτες της δραστηριότητας του άξονα ΥΥΕ και του ΣΝΣ, αντίστοιχα.

Αποτελέσματα: Κάθε κλινική ομάδα συγκρίθηκε με την ομάδα ΤΑ. Τα παιδιά με ΔΕΠΥ είχαν χαμηλότερο επίπεδο βραδινής α-αμυλάσης καθώς και συνολικής ημερήσιας έκκρισής της, ανεξάρτητα από το φύλο, την ηλικία και το γενικό νοητικό πηλίκο (IQ). Τα παιδιά με ΔΦΑ εμφάνισαν χαμηλότερη ημερήσια έκκριση α-αμυλάσης, διαφορά η οποία έχασε την στατιστική της σημαντικότητα όταν προσαρμόστηκε για το IQ. Δεν βρέθηκαν διαφορές που να αφορούν στην κορτιζόλη σιέλου για καμία από τις κλινικές ομάδες. Επιπλέον, παρατηρήθηκε υψηλότερη ποσοστιαία αύξηση των επιπέδων α-αμυλάσης στα παιδιά με ΔΕΠΥ και ΔΦΑ, μετά τη δοκιμασία των μαθησιακών επιδόσεων.

Συμπεράσματα: Στην παρούσα μελέτη βρέθηκαν διαφοροποιήσεις που αφορούν στην λειτουργία του αυτόνομου νευρικού συστήματος, πιθανόν πιο ειδικά του ΣΝΣ, σε παιδιά με ΔΕΠΥ και ΔΦΑ. Η λειτουργία του άξονα ΥΥΕ δεν φάνηκε να διαφέρει μεταξύ των κλινικών ομάδων και της ομάδας ελέγχου.

Περίληψεις Ελεύθερων Ανακοινώσεων

ΕΑ11

ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΠΑΧΥΣΑΡΚΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ 6-11 ΕΤΩΝ.

Νεκταρία Πολλυχρονάκη¹, Ευτυχία Μαρκοπούλου², Παρασκευή Χατζηδάκη¹, Μαίρη Γιαννακούλια², Νένη Περβανίδου¹

¹ Ιατρείο Παιδικής Παχυσαρκίας, Μονάδα Αναπτυξιακής και Συμπεριφορικής Παιδιατρικής, Α¹ Παιδιατρική Πανεπιστημιακή Κλινική ΕΚΠΑ «Η Αγία Σοφία»

² Τμήμα Επιστήμης Διαιτολογίας και Διατροφής, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

Εισαγωγή: Η παιδική και εφηβική παχυσαρκία έχουν αναδυθεί σε δημόσιο πρόβλημα υγείας εξαιτίας της αύξησης του παγκόσμιου επιπολασμού τα τελευταία 30 χρόνια, με την Ελλάδα να κατέχει μία από τις υψηλότερες θέσεις.

Σκοπός: Η καταγραφή της ενεργειακής πρόσληψης και μακροθρεπτικών συστατικών παχύσαρκων παιδιών.

Μεθοδολογία: Στη μελέτη συμμετείχαν παιδιά με BMI z score >2SD, ηλικίας 6-11 ετών που προσήλθαν στο Ιατρείο Παχυσαρκίας. Για την καταγραφή της συνήθους διαιτητικής πρόσληψης χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος των επαναλαμβανόμενων ανακλήσεων εικοσιτετράωρου πολλαπλών σταδίων.

Αποτελέσματα: Στη μελέτη συμμετείχαν 19 παιδιά (63% αγόρια) με μέσο όρο ηλικίας $9 \pm 1,3$ έτη και BMI $29 \pm 5,14$ με το 83% των αγοριών και το 43% των κοριτσιών να έχουν BMI z score >3SD. Η μέση ημερήσια ενεργειακή πρόσληψη ήταν $1829 \text{ kcal} \pm 400$ /ημέρα, ενώ η μέση ενεργειακή πρόσληψη από πρωτεΐνες, λίπη και υδατάνθρακες ήταν $16,9\% \pm 3$, $36,7\% \pm 5$, και $46,2\% \pm 5$, αντιστοίχως. Η μέση πρόσληψη κορεσμένου λίπους ήταν $13,7\% \pm 2,6$ και φυτικών ινών $15 \text{ g} \pm 3,8$.

Συμπεράσματα: Η πρόσληψη ενέργειας και μακροθρεπτικών συστατικών βρέθηκε να είναι ανάλογη με προηγούμενες μελέτες στην Ελλάδα και σύμφωνη με το Μεσογειακό πρότυπο. Η ενεργειακή πρόσληψη από πρωτεΐνη των αγοριών ήταν μεγαλύτερη από αυτή των κοριτσιών με οριακά στατιστικά σημαντική διαφορά ($p=0,068$). Η μέση ενεργειακή πρόσληψη ήταν σύμφωνη με τις Ευρωπαϊκές Συστάσεις Ενεργειακής πρόσληψης για νορμοβαρή παιδιά, ενώ επιπλέον τα παιδιά με BMI z score >3SD είχαν χαμηλότερη ενεργειακή πρόσληψη ($1781 \text{ kcal} \pm 399$) από αυτά με BMI z score >2SD ($1932 \text{ kcal} \pm 419$) υποδεικνύοντας πως είτε υπάρχει τάση υποεκτίμησης από τους γονείς της προσλαμβανόμενης ποσότητας φαγητού είτε τα παιδιά βρισκόταν υπό περιορισμό πρόσληψης τροφής με σκοπό την απώλεια βάρους.

ΕΑ12

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ EF-TRAIN ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΔΕΠΥ ΚΑΙ ΔΑΦ

Πνινελλόνη Παπαδοπούλου¹, Τερψιχόρη Κόρπα², Χρήστος Σκαλούμπakas², Νένη Περβανίδου³, Γεράσιμος Κολαΐτης¹, Κατερίνα Παπανικολάου¹

¹ Παιδοψυχιατρική Κλινική Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ, Νοσοκομείο Παιδών «Η Αγία Σοφία»

² Παιδοψυχιατρικό Τμήμα, Νοσοκομείο Παιδών «Π. & Α. Κυριακού»

³ Α¹ Παιδιατρική Κλινική Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ, Νοσοκομείο Παιδών «Η Αγία Σοφία»

Εισαγωγή: Νευροψυχολογικά ελλείμματα παρατηρούνται συχνά σε νευροαναπτυξιακές διαταραχές, όπως είναι η ΔΕΠΥ και η ΔΑΦ και θεωρείται ότι συνδέονται με τα πυρηνικά συμπτώματα της κάθε διαταραχής. Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν η διερεύνηση της αποτελεσματικότητας του προγράμματος EF-TRAIN στις δύο διαφορετικές κλινικές ομάδες, καθώς επίσης και η εκτίμηση της καταλληλότητάς του στη ΔΑΦ.

Υλικό - Μέθοδος: Το τελικό δείγμα της μελέτης αποτέλεσαν 51 παιδιά, ηλικίας 5-8 ετών. 27 παιδιά πληρούσαν τα διαγνωστικά κριτήρια για ΔΕΠΥ και 24 για ΔΑΦ. Νευροψυχολογικές μετρήσεις πριν και μετά την παρέμβαση διεξήχθησαν μέσω της Δοκιμασίας «Πύργου» του ΑΞΕΛ, της Δοκιμασίας «Παρατεταμένη Ακουστική Προσοχή» του ΑΣΥΠ, της Δοκιμασίας «Μάγοι & Δράκοι», της Δοκιμασίας «Μνήμη Αριθμών»

Περίληψεις Ελεύθερων Ανακοινώσεων

του WISC-III και της Δοκιμασίας «Raven CPM». Επιπλέον, χορηγήθηκαν στους γονείς το Ερωτηματολόγιο Δυσκολιών και Δυνατοτήτων SDQ, το Ερωτηματολόγιο Παιδικής Συμπεριφοράς CBQ (Εκδοση για Γονείς) και το Ερωτηματολόγιο Γονεϊκού Στρες PSI.

Αποτελέσματα: Σε νευροψυχολογικό επίπεδο, και οι δύο ομάδες κατέδειξαν στατιστικά σημαντική βελτίωση. Στο ερωτηματολόγιο SDQ, η βαθμολογία στην υποκλίμακα Υπερκινητικότητα-Απροσεξία μειώθηκε σε στατιστικά σημαντικό βαθμό μόνο στην ομάδα ΔΑΦ. Στο ερωτηματολόγιο PSI, δεν ανευρέθησαν στατιστικά σημαντικές διαφορές πέραν του δείκτη συνολικού γονεϊκού στρες που παρουσίασε μείωση και στις δύο ομάδες. Η ανασταλτική λειτουργία αυξήθηκε μετά την παρέμβαση μόνο στην ομάδα ΔΑΦ, ενώ η κοινωνική αντιδραστικότητα μειώθηκε μόνο στην ομάδα ΔΕΠΥ. Επιπλέον, η μη ανοχή στη ματαιώση μειώθηκε μόνο στην ομάδα ΔΕΠΥ, ενώ η συναισθηματική αυτορρύθμιση και η συγκέντρωση-γνωστικός έλεγχος αυξήθηκαν μόνο στην ομάδα ΔΑΦ.

Συζήτηση: Τα αποτελέσματα επιβεβαιώνουν τις αρχικές μας υποθέσεις σχετικά με τη βελτίωση των παιδιών σε νευροψυχολογικό επίπεδο. Ωστόσο, στις κλίμακες αξιολόγησης από τους γονείς δεν παρατηρήθηκαν αντίστοιχα ευρήματα σε όλες τις υποκλίμακες. Διαφαίνεται ότι το πρόγραμμα EF-TRAIN μπορεί να χορηγηθεί σε παιδιά με ΔΑΦ υψηλής λειτουργικότητας χωρίς ιδιαίτερες προσαρμογές.

ΕΑ13

ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ: ΣΧΕΤΙΖΟΜΕΝΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΣΕ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΕΙΓΜΑ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΕΦΗΒΩΝ

Νένη Περβανίδου¹, Γεράσιμος Μακρής¹, Ηλίας Μπούζιος², Γεώργιος Χρούσος², Ελευθερία Ρώμας², Γιώργος Χουλιάρας²

¹ Μονάδα Αναπτυξιακής & Συμπεριφορικής Παιδιατρικής, Α' Παιδιατρική Κλινική, Ιατρική Σχολή, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Νοσοκομείο Παιδών «Η Αγία Σοφία»

² Α' Παιδιατρική Κλινική, Ιατρική Σχολή, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Νοσοκομείο Παιδών «Η Αγία Σοφία»

Εισαγωγή: Ο σχολικός εκφοβισμός έχει αναγνωριστεί ως σημαντικός παράγοντας αρνητικής επίδρασης τόσο στην σωματική και ψυχική υγεία του ατόμου όσο και στην κοινωνική λειτουργία. Η αναζήτηση και διερεύνηση προγνωστικών παραγόντων είναι αναγκαία για τον σχεδιασμό αποτελεσματικών παρεμβάσεων πρόληψης και αντιμετώπισης του σχολικού εκφοβισμού.

Υλικό & Μέθοδος: Η παρούσα μελέτη εστιάζει στη σχέση ορισμένων κοινωνικο-οικονομικών και δημογραφικών παραγόντων με την υποκειμενική αντίληψη θυματοποίησης παιδιών και εφήβων στο σχολικό περιβάλλον. Η αξιολόγηση της θυματοποίησης έγινε μέσω ερώτησης η οποία επιβεβαίωνε ή απέρριπτε το γεγονός ότι το παιδί έχει υπάρξει θύμα σχολικού εκφοβισμού. Συγχρόνως συλλέχτηκαν από τους γονείς δημογραφικά και κοινωνικο-οικονομικά στοιχεία των οικογενειών των παιδιών. Συνολικά συμπεριλήφθηκαν στη μελέτη 1588 παιδιά και έφηβοι (51.8% κορίτσια, μέση ηλικία: 12.9±2.8 έτη).

Αποτελέσματα: Ο επιπολασμός της υποκειμενικής εντύπωσης θυματοποίησης στο σύνολο ήταν 10.4%. Πολλαπλή λογιστική παλινδρόμηση έδειξε θετική συσχέτιση της πιθανότητας θυματοποίησης με την κατοικία σε κύρια αστική περιοχή (Odds Ratio [OR]:2.63,CI:1.78-3.87,p<0.001), την παρουσία στο σπίτι ενός ατόμου με χρόνια νόσο (OR:1.90,CI:1.12-3.20,p=0.016), το χαμηλό οικογενειακό οικονομικό επίπεδο (OR:1.83,CI:1.05-3.20,p=0.032) και τον αυξημένο αριθμό ενήλικων στο σπίτι (OR:2.00,CI:1.00-3.77,p=0.041). Επίσης, το υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο των γονέων συσχετίστηκε με χαμηλότερη πιθανότητα σχολικού εκφοβισμού (OR: 0.88,CI:0.78-0.99,p=0.05).

Συμπεράσματα: Τα ευρήματα της παρούσας μελέτης καταδεικνύουν ότι δημογραφικοί και κοινωνικο-οικονομικοί παράγοντες διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην υποκειμενική αντίληψη θυματοποίησης από σχολικό εκφοβισμό μεταξύ παιδιών και εφήβων. Το ευρύτερο δημογραφικό και κοινωνικο-οικονομικό πλαίσιο θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη στο σχεδιασμό στοχευμένων παρεμβάσεων πρόληψης ή/και αντιμετώπισης του σχολικού εκφοβισμού.

ROCHE/ALCANTARA/ISTOCK

Καμία απειλή δεν είναι μεγαλύτερη από την πίστη μας στη ζωή.

Στις απειλητικές για τη ζωή νόσους, απαντάμε με στοχευμένες θεραπείες, με αποδεδειγμένο όφελος επιβίωσης, αντιμετωπίζοντας τον κάθε ασθενή σαν ιδιαίτερη περίπτωση.

Στην ευχή κάθε ανθρώπου να μην του συμβεί μια σοβαρή ασθένεια, απαντάμε με προληπτικές εξετάσεις που έχουν καταξιώσει τη Roche ως παγκόσμιο ηγέτη και στο χώρο των διαγνωστικών. Κι όταν δεν έχουμε ακόμα απαντήσεις, συνεχίζουμε να τις αναζητάμε, πάντα με σεβασμό, στο πλευρό του ασθενή.

Γενικές Πληροφορίες

Ημερομηνία Συνεδρίου

Το 8^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Αναπτυξιακής & Συμπεριφορικής Παιδιατρικής θα πραγματοποιηθεί στις **8-9 Νοεμβρίου 2019**.

Τόπος Διεξαγωγής

Ξενοδοχείο Royal Olympic

Αίθουσα Συνεδρίου: Καλλιρρόη

Αθνασίου Διάκου 28, 11743 Αθήνα, τηλ. 210 9288400

www.royalolympic.com

Γλώσσα Συνεδρίου

Η επίσημη γλώσσα του Συνεδρίου είναι η ελληνική.

Έκθεση Συνεδρίου

Κατά τη διάρκεια του Συνεδρίου θα λειτουργεί έκθεση φαρμακευτικών και άλλων προϊόντων.

Κονκάρδες Συνεδρίου (Badges)

Οι κονκάρδες (badges) παραδίδονται από τη Γραμματεία του Συνεδρίου και είναι απαραίτητες για την είσοδο τόσο στους συνεδριακούς χώρους, όσο και στην έκθεση καθ' όλη τη διάρκεια του Συνεδρίου. Οι κονκάρδες φέρουν γραμμωτό κώδικα (barcode), ώστε να ελέγχεται η είσοδος και η έξοδος από τη συνεδριακή αίθουσα. Η συνολική ώρα παρακολούθησης του επιστημονικού προγράμματος του Συνεδρίου αποτελεί τη βασική προϋπόθεση για τη διάθεση των μορίων, σύμφωνα με τις οδηγίες της U.E.M.S., του Π.Ι.Σ. και του Ε.Ο.Φ.

Μοριοδότηση

Το επιστημονικό πρόγραμμα του Συνεδρίου θα μοριοδοτηθεί με **δεκαέξι (16) Μόρια** Συνεχιζόμενης Ιατρικής Εκπαίδευσης από τον Πανελλήνιο Ιατρικό Σύλλογο (Π.Ι.Σ.). Με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, **δικαίωμα παραλαβής πιστοποιητικού με μοριοδότηση έχει κάθε Σύλλογος -Ιατρός, ο οποίος έχει παρακολουθήσει τουλάχιστον το 60% των ωρών του Επιστημονικού Προγράμματος. Δορυφορικά Συμπόσια και Διαλέξεις επιχορηγούμενα από φαρμακευτικές εταιρίες δε μοριοδοτούνται.** Η καταμέτρηση του χρόνου παρακολούθησης θα γίνεται με τη χρήση αναγνωστών γραμμωτού κώδικα (barcode scanners) στις κονκάρδες (badges) των Συνέδρων. Με γνώμονα τα παραπάνω, η αποστολή των πιστοποιητικών θα γίνει ηλεκτρονικά μετά τη λήξη του Συνεδρίου, με την προϋπόθεση συμπλήρωσης του εντύπου αξιολόγησης, το οποίο θα προμηθεύονται οι Σύλλογοι κατά την εγγραφή τους.

Βεβαιώσεις Παρακολούθησης

Η παράδοση των βεβαιώσεων παρακολούθησης θα γίνει από τη γραμματεία του Συνεδρίου, το **Σάββατο 9 Νοεμβρίου 2019**, μετά τη λήξη του Συνεδρίου.

Γενικές Πληροφορίες

Εγγραφές

Ειδικευμένοι Ιατροί	25,00 €
Επαγγελματίες Υγείας	15,00 €
Ειδικευόμενοι Ιατροί, Προπτυχιακοί Μεταπτυχιακοί, Διδακτορικοί Φοιτητές	Δωρεάν

Στις προαναφερόμενες τιμές περιλαμβάνεται ο Φ.Π.Α. 24%

* Οι συμμετέχοντες είναι απαραίτητο να προσκομίζουν σχετικό έγγραφο που θα επιβεβαιώνει την ιδιότητά τους

Το δικαίωμα συμμετοχής περιλαμβάνει:

- Παρακολούθηση του Συνεδρίου
- Έντυπο υλικό του Συνεδρίου
- Είσοδο στην έκθεση των φαρμακευτικών εταιριών
- Βεβαίωση Παρακολούθησης για όλους τους συμμετέχοντες και Πιστοποιητικό Συμμετοχής με μόρια για τους ιατρούς (εφόσον έχει καλυφθεί ο απαιτούμενος χρόνος παρακολούθησης)

Ελεύθερες Ανακοινώσεις

Οι εργασίες θα παρουσιαστούν ως Ελεύθερες Ανακοινώσεις και αναφέρονται στο πρόγραμμα ως ΕΑ.

Πληροφορίες για Ομιλητές

Κατά τη διάρκεια του Συνεδρίου θα λειτουργεί γραμματεία παραλαβής παρουσιάσεων. Η αίθουσα θα είναι πλήρως εξοπλισμένη για παρουσιάσεις μέσω Η/Υ. Παρακαλούνται οι ομιλητές να παραδίδουν την παρουσίασή τους στη γραμματεία παραλαβής παρουσιάσεων **τουλάχιστον μία ώρα πριν από την προγραμματισμένη ώρα παρουσίασης της ομιλίας τους**. Παρακαλούνται όλοι οι Πρόεδροι - Ομιλητές του Συνεδρίου να τηρήσουν αυστηρά τους χρόνους του προγράμματος προκειμένου να διασφαλιστεί η ομαλή και εύρυθμη λειτουργία του.

Ασφάλεια

Η Οργανωτική, η Επιστημονική Επιτροπή και η Εταιρία Οργάνωσης του Συνεδρίου δε φέρουν καμία ευθύνη για τυχόν τραυματισμό ή απώλεια οποιασδήποτε φύσεως, καθώς επίσης και για οποιαδήποτε πιθανή φθορά, απώλεια ή κλοπή προσωπικών αντικειμένων των συμμετεχόντων.

Οργάνωση - Γραμματεία

Θεσσαλονίκης 12, 153 44 Γέρακας
Τηλ.: 210 6048260 | Fax: 210 6047457
E-mail: vkevg@free-spirit.gr
Web site: www.free-spirit.gr

Σημειώσεις

[illegible]

Ευχαριστίες

Η Οργανωτική Επιτροπή της
**4^{ης} Επιστημονικής Εκδήλωσης Ελληνικής Εταιρείας Αναπτυξιακής - Συμπεριφορικής
Παιδιατρικής και Εφηβικής Υγείας - Ιατρικής (Ε.Ε. ΑΣΠΕΥΙ)**
«8^ο Πανελλήνιου Συνεδρίου Αναπτυξιακής & Συμπεριφορικής Παιδιατρικής»
ευχαριστεί θερμά για τη συμμετοχή τους τις παρακάτω εταιρίες:

Pharmaceutical Laboratories S.A.

Curt
Αιμορροφιλία

Amy
Ανεπάρκεια
Αυξητικής
Ορμόνης

Cynthia
Νόσος Gaucher

Είμαστε ΕΔΩ

Σε ακούμε, μαθαίνουμε, κάνουμε **ΜΑΖΙ** τη διαφορά.

Pfizer
Rare Disease

Εκτιμάται ότι σχεδόν 350 εκατομμύρια άνθρωποι σε όλον τον κόσμο πάσχουν από κάποια σπάνια πάθηση.¹

Λόγω ελλιπούς γνώσης και ενημέρωσης, η σωστή διάγνωση για αυτούς τους ασθενείς μπορεί να καθυστερήσει περισσότερο από 7 χρόνια.¹

Τα τελευταία 30 χρόνια, το Τμήμα Σπανίων Παθήσεων της Pfizer στέκεται με αμείωτη αφοσίωση στο πλευρό των ασθενών με σπάνιες παθήσεις. Εστιάζοντας σε καινοτόμες θεραπείες καθοριστικής σημασίας και σε αξιόπιστες συνεργασίες συμβάλλουμε θετικά στην ποιότητα ζωής τους.

Πεισθήσή μας είναι ότι ο μοναδικός δρόμος για την επίτευξη αυτού του στόχου είναι να εργαζόμαστε **ΜΑΖΙ**.

Βοηθήστε να γίνουν τα φάρμακα πιο ασφαλή και
βελτιώστε
ΟΛΕΣ τις ανακρίβειες ενήλικων και
ΟΛΑ τα φάρμακα
Συμπληρώνοντας την «ΚΕΡΕΒΗ ΚΑΡΤΑ»

Παραπομπή:

1. Rare Disease facts and statistics. <http://globalgenes.org/rare-disease-facts-statistics/> [Γραφήση 1 Ιουλίου 2018]

Pfizer Hellas S.E.
Μεσογείων 243, 15451, Ν. Ψυχικό
Τηλ. Εκπαιδευτική Ενέργεια: 210 5785800